

Bruxelles, 17. srpnja 2025.
(OR. en)

11765/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0543(COD)**

RECH 331	CLIMA 282
COMPET 758	AGRI 360
IND 283	TRANS 313
MI 557	SAN 470
EDUC 329	BIOTECH 3
TELECOM 251	CADREFIN 109
ENER 379	CODEC 1046
ENV 721	IA 91

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	16. srpnja 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 543 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. - 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/695

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 543 final.

Priloženo: COM(2025) 543 final

Bruxelles, 16.7.2025.
COM(2025) 543 final

2025/0543 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/695

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi

Ovim prijedlogom uspostavlja se deseti okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa. On je jedan od najvažnijih instrumenata za ostvarivanje političkih ambicija iz Komisijina prijedloga za sljedeći dugoročni proračun EU-a (2028. – 2034.) i političkih prioriteta za razdoblje 2024. – 2029., kako su utvrđeni u smjernicama predsjednice von der Leyen pod naslovom „Izbor za Europu”.

Prijedlog se temelji na jednom od najvećih europskih brendova i najvećem programu za istraživanja i inovacije na svijetu, Obzoru Europa, i koncipiran je oko istraživanja i inovacija kao središta Unijine strategije za gospodarstvo i ulaganja. U njemu se promiču jednostavnost i fleksibilnost te se na temelju jasnijih pravila i transparentnijih procedura za podnositelje prijedloga i dionike omogućuje brže i strateški usmjerenije iskorištavanje sredstava EU-a.

EU se nalazi na velikoj prekretnici. Klimatske promjene, disruptivne tehnologije, geopolitičke promjene i demografski trendovi iz stuboka mijenjaju naše društvo i gospodarstvo. Kako bi i dalje bila konkurentna, otporna i ujedinjena, Europa se mora posvetiti istraživanjima i inovacijama. Održivu, sigurnu i konkurentnu Europu uspjeh ćemo izgraditi samo budemo li ulagali u znanost, podupirali svoje građane i poduzetnike i surađivali.

To je naglašeno i u Draghijevu izvješću o budućnosti europske konkurentnosti, u kojem su inovacije istaknute kao temelj za ponovno pokretanje rasta produktivnosti. Da EU treba pojačati inovacije radi konkurentnosti, održivosti i sigurnosti istaknuto je i u Lettinu izvješću o budućnosti jedinstvenog tržišta i izvješću stručne skupine Komisije o privremenoj evaluaciji programa Obzor Europa.

Europa treba više ulagati u inovacije i ukloniti prepreke koje ih usporavaju, počevši od onih u dovođenju inovacija do tržišta. Za uklanjanje nedostataka u europskom ekosustavu istraživanja i inovacija i općenito veću inovativnost na razini država članica i cijelog EU-a važna je i potpora javnog sektora.

Zato se u ovom prijedlogu predstavlja pojednostavnjen Obzor Europa s novim fokusom, a to je jačanje znanstvene i tehnološke baze EU-a, poticanje protoka i prihvaćanja znanja, tehnologija i inovacija te ostvarivanje maksimalne dodane vrijednosti iz EU-ovih instrumenata financiranja kako bi se u državama članicama potaknula dodatna javna i privatna ulaganja.

Konkretnije, ciljevi Obzora Europa su:

- promicati temeljne vrijednosti znanstvene slobode i otvorenosti,
- proširiti izvrsnu europsku bazu znanja ostvarivanjem veće dodane vrijednosti EU-a,
- unaprijediti istraživačke karijere i privući najbolje istraživače iz cijele Europe i šire, u skladu s pristupom iz inicijative „Odaberi Europu”,
- mobilizirati javna i privatna ulaganja u cijelom lancu istraživanja i inovacija, od temeljnih istraživanja do komercijalizacije,
- potaknuti povećanje ulaganja u inovacije tako što će se podupirati inovacije u cijeloj Europi i bolje povezati i uskladiti EU-ove programe financiranja s ulaganjima iz država članica,

- iskoristiti potencijal proračuna EU-a za smanjenje rizika i stvaranje novih prilika za ulaganja; usmjeriti ulaganja u strateške prioritete EU-a, uključujući jedinstveno tržište, čistu tranziciju, dekarbonizaciju, kružnost, digitalizaciju, sigurnost, otpornost i socijalnu koheziju,
- olakšati pristup sredstvima EU-a primjenom bržih, pojednostavnjenih, usklađenih i korisnicima prilagođenih postupaka kako bi se ta sredstva šire koristila i brže ostvarivali rezultati.

Prema preporukama iz Draghijeva izvješća Obzor Europa imat će sljedeće ciljeve:

- kanalizirati sredstva u strateške prioritete, a da se vodi računa o gradualnoj naravi istraživanja,
- povećati potencijal javno-privatnih partnerstava zahvaljujući jednostavnijem primjenjivom okviru,
- pojačati potporu za revolucionarne inovacije,
- korisnicima pojednostavniti pristup programu.

Program Obzor Europa sastoji se od:

- uredbe o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034. (prema članku 182. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”)),
- posebnog programa za provedbu Obzora Europa (prema članku 182. stavku 3. UFEU-a),
- priložene procjene učinka (za Europski fond za konkurentnost) i zakonodavnih financijskih izvještaja.

Obzor Europa bit će usko povezan s uredbom o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost („ECF”) kako bi se olakšao protok od temeljnih pa primijenjenih istraživanja do *start-up* i *scale-up* poduzeća. Ta će uredba činiti jedinstven skup pravila koji će se primjenjivati i na Obzor Europu. U programu Obzor Europa potpora se može davati i za aktivnosti s dvostrukom namjenom.

Predlaže se da se posebni program za istraživanja u području obrane uspostavi uredbom o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost za razdoblje 2028. – 2034.

Ti će se prijedlozi dopuniti jedinstvenim aktom o osnivanju zajedničkih poduzeća, čime će se osigurati usklađenost tih pravila.

U ovom se prijedlogu kao datum početka primjene zakonodavnih akata navodi 1. siječnja 2028.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike**

Obzor Europa u skladu je s postojećim odredbama politike Europske unije i s **jednostavnijim, usmjerenijim i učinkovitijim proračunom**.

Okvirni program za istraživanja i inovacije u skladu je s **Kompasom konkurentnosti za EU**, koji je Komisija donijela u siječnju 2025. i u kojem se predviđa plan za poticanje konkurentnosti provedbom glavnih mjera u okviru triju imperativa preobrazbe: povećanja ulaganja u inovacije, zajedničkog plana za dekarbonizaciju i konkurentnost te smanjenja prekomjernih ovisnosti i povećanje sigurnosti.

Obzor Europa zajedno s Europskim fondom za konkurentnost doprinosi konkurentnosti, otpornosti, održivosti, tehnološkoj prednosti i socijalnoj koheziji. Oni donose **znatno pojednostavnjenje**, ne samo broja programa čiji se ciljevi preklapaju nego i kad je riječ o provedbi: manje je birokracije i izvješćivanja, više povjerenja i izvršavanja i dozvole se brže izdaju. Predložena struktura programa osigurat će predvidljivost i kontinuitet prioriteta financiranja jer će biti dovoljno **prilagodljiva i fleksibilna** da Uniji omogući da se preusmjerava na nove ili nepredviđene prioritete.

Zbog važnosti istraživanja i inovacija za konkurentnost javna potpora istraživanjima i inovacijama potrebna je nego ikad, posebno na razini Unije, gdje je dodana vrijednost te potpore neosporna. Za odgovaranje na globalne izazove, kao što su oni društveni i okolišni, presudno je surađivati na razini EU-a. Prijedlog je potpuno u skladu s Komisijinim programom za istraživanja i inovacije i potiče države članice, neprofitni sektor i privatni sektor da više ulažu i više se **angažiraju oko cilja od ulaganja 3 % BDP-a Unije** u istraživanja i razvoj.

Iz programa Obzor Europa podupirat će se provedba ciljeva politike Unije u području Plana za čistu industriju, Akcijskog plana za kontinent umjetne inteligencije, Akcijskog plana za priuštivu energiju, Industrijskog akcijskog plana za europski automobilski sektor, Strategije EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća, Strategije za europske biološke znanosti te drugih inicijativa povezanih s inicijativom „Odaberi Europu”.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je potpuno dosljedan u odnosu na politike Unije. U skladu s prioritetima Komisije koncipiran je oko **istraživanja i inovacija kao katalizatora gospodarstva**. U prijedlogu se **uspostavlja ulagački kapacitet** kako bi se poticale nove ideje koje će se pretočiti u nove inovacije u korist građana Europe i šire.

Istraživanja i inovacije neophodni su za uspješno ostvarivanje prioriteta Unije u područjima kao što su zdravstvo, digitalne tehnologije, prelazak na čistu industriju, kružno gospodarstvo, uključiva i demokratska društva, bioraznolikost i prirodni resursi, energetika, mobilnost, okoliš, hrana, dekarbonizacija, pripravnost, svemir i sigurnost. Istraživanja i inovacije pokreću produktivnost i jačaju konkurentnost gospodarstva Unije.

U njih će se ulagati u komplementarnosti i bliskoj vezi s **Europskim fondom za konkurentnost** te u sinergiji s drugim programima i instrumentima iz višegodišnjeg financijskog okvira (VFO). Komplementarnost i sinergije između potpore za istraživanja i inovacije i njihova iskorištavanja u dugoročnom proračunu Unije i s državama članicama povećat će se uz pomoć **alata za koordinaciju konkurentnosti**, koji će industrijske i istraživačke politike i ulaganja na razini EU-a i nacionalnoj razini fokusirati na projekte od zajedničkog europskog interesa ili one koji donose dodanu vrijednost EU-a.

Na temelju prioriteta koji se utvrde uz pomoć upravljačkog mehanizma za sljedeći VFO, koji uključuje alat za koordinaciju konkurentnosti, iz programa Obzor Europa i Europskog fonda za konkurentnost mogla bi se financirati progresija od istraživanja i inovacija preko demonstracije i razvoja do konkretnog uvođenja, a u tu svrhu kanalizirati sredstva EU-a i nacionalna, javna i privatna sredstva i aktivnosti za tzv. „projekte budućnosti” (en. *moonshots*) s izraženom znanstvenom komponentom. Time će se potaknuti stvaranje vrijednosti u cijelom EU-u, kao i ojačati njegova strateška autonomija (vidjeti primjere u nastavku).

Primjeri mogućih „projekata budućnosti”:

- ulaganje u budući kružni sudarač Europske organizacije za nuklearna istraživanja (CERN) zajedno s ostalim zemljama koje su članice CERN-a. Cilj je zadržati vodeći položaj Europe u istraživanjima u području fizike čestica. Financiranje (do 20 % ukupnih troškova) moglo bi se osigurati iz Obzora Europa,

- razvoj pametnog i čistog zrakoplovstva i učvršćivanje europskog vodstva u sljedećoj generaciji zrakoplova bez emisija CO₂ i automatiziranom upravljanju zračnim prometom. Za to bi trebalo uspostaviti partnerstvo sa zrakoplovnim sektorom, kao i solidne znanstvene i inženjerske kapacitete, uz potporu iz Obzora Europa, ali i bitne komponente Fonda za konkurentnost koja se odnosi na industrijsku primjenu,
- izgradnja kvantnog računala budućnosti. Cilj je da Europa postane prvi kontinent na kojem je kvantno računalstvo dio svakodnevnog života, s primjenama od personalizirane medicine do klimatskih modela, i riješiti neke prethodno nerješive probleme za 450 milijuna građana,
- razvoj i primjena svjetske umjetne inteligencije sljedeće generacije. Na njoj će raditi i njome se služiti europski znanstvenici i industrija kako bi se u Europu privukli i zadržali najoštriji umovi iz cijelog svijeta. Sljedeća generacija umjetne inteligencije stvorila bi znanstvene i gospodarske mogućnosti znatno šire od ovih u trenutačnom valu, što bi Europu smjestilo na čelo tog napretka,
- postizanje europskog suvereniteta nad ključnim istraživačkim podacima: cilj je da Europa postane najpouzdaniji svjetski izvor ključnih istraživačkih podataka, što bi europskim istraživačima, sveučilištima i poduzećima pružilo jedinstvenu konkurentsku prednost u rješavanju akutnih globalnih pitanja, od klimatskih promjena do pandemija,
- razvoj automatiziranog prometa i mobilnosti u Europi: time će se poboljšati sigurnost prometa i učinkovitost protoka, smanjiti emisije i omogućiti uključiviji prijevoz,
- ulaganje u inovativne regenerativne terapije, zdravije živote i snažnije gospodarstvo: cilj je iskoristiti europsku istraživačku izvrsnost i stručnost u regenerativnim terapijama i znatno ojačati europsku zdravstvenu industriju kako bi mogla pružati što bolje inovativne terapije. Te terapije imaju potencijal za borbu protiv bolesti za koje još nema lijeka,
- energija fuzije kao poticaj zelenoj tranziciji: prva komercijalna elektrana za nuklearnu fuziju koja može proizvoditi sigurnu, konzistentnu i pouzdanu električnu energiju za opskrbu domova, poduzeća i energetski intenzivnih industrija u kojima je teško smanjiti emisije. Cilj je svladati znanstvene, inženjerske i tehnološke prepreke kako bi Europa bila prva koja će do 2034. u elektroenergetskoj mreži imati struju iz fuzije,
- omogućivanje pristupa Mjesecu za Europu: kako bi preuzela vodeću ulogu u svemirskom gospodarstvu, Europa treba razviti sljedeću generaciju svemirskog prijevoza i logistike koji će omogućivati slanje i vraćanje korisnog glomaznog tereta, kao i naprednu svemirsku robotiku kako bi se do 2040. omogućilo istraživanje i korištenje svemirskih resursa,
- koraci prema nultoj stopi onečišćenja vode u EU-u: za otpornost vodoopskrbe treba stvoriti gospodarstvo koje istinski pametno upravlja vodom i osigurava dostatnu, čistu i priuštvu vodu i sanitarne uvjete za sve u svakom trenutku, pa i u krizama i ekstremnim klimatskim uvjetima. Za to je potrebno poticati revolucionarne inovacije, uvođenje na tržište i široku prihvaćenost među krajnjim korisnicima, npr. naprednih tehnologija za pročišćavanje vode za uklanjanje štetnih onečišćujućih tvari i učinkovitost potrošnje vode, tehnologija koje omogućuju održivu ponovnu uporabu ili

zamjenu vode, kao i prirodnih rješenja i tehnologija za desalinizaciju, kako bi se zajamčila dostatna količina čiste vode za industrijsku i kućnu uporabu, zaštitila ili ponovno postigla dobra kvaliteta vode i njezina dostupnost ekosustavima te kako bi se povećala konkurentnost industrija EU-a,

- otvaranje novog poglavlja u otkrivanju i istraživanju oceanskih dubina razvojem, povezivanjem, upravljanjem i osiguravanjem sljedeće generacije europskih tehnologija i kapaciteta za promatranje oceana: od svemira i zraka do plovaka, plovila i podvodnih bespilotnih plovila i vozila. Europi je potrebna strateška autonomija u području sve infrastrukture za promatranje oceana, kao i podatkovnih i informacijskih usluga kako bi zaštitila svoj vodeći položaj u politikama koje se odnose na oceane: od zaštite i obnove zdravlja oceana i jačanja konkurentnosti i održivosti plavog gospodarstva do poboljšanja pomorske sigurnosti i obrane te jačanja oceanske diplomacije EU-a.

U koordinaciji s Europskim fondom za konkurentnost aktivnosti u okviru Programa koristit će se i za rješavanje situacija tržišnih neuspjeha ili suboptimalnih investicijskih situacija, i to na odgovarajući način, bez udvostručivanja ili istiskivanja privatnog financiranja, te bi ujedno trebale imati jasnu europsku dodanu vrijednost. Na taj će se način aktivnosti iz Programa nastojati uskladiti s pravilima EU-a o državnim potporama kako se ne bi narušilo tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

Prijedlog je u potpunosti u skladu i s pristupom koji se primjenjuje u okviru postupka europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika kao potpora strukturnim reformama za poboljšanje kvalitete i učinkovitosti nacionalnih sustava istraživanja i inovacija na tri razine: kao prvo, znatnim ulaganjem u znanstvena i tehnološka istraživanja i inovacije; kao drugo, pogodovanjem inovacijama i povećanjem sklonosti poslovnog okruženja riziku; i kao treće, osiguravanjem da europski građani imaju potporu u brzom, za neke i turbulentnoj tranziciji koju pokreću inovacije, digitalizacija i svjetski megatrendovi kao što su umjetna inteligencija i kružno gospodarstvo.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• **Pravna osnova**

„Obzor Europa” temelji se na glavama UFEU-a „Industrija” i „Istraživanje i tehnološki razvoj te svemir” (članak 173. stavak 3., članak 182. stavak 1., članak 183. i članak 188. drugi podstavak) te na članku 322. stavku 1. točki (a).

• **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Unija u tom području ima podijeljenu (paralelnu) nadležnost na temelju članka 4. stavka 3. UFEU-a. Prvo, zahvaljujući financijskim sredstvima EU-a jača se suradnja i integracija među dionicima iz različitih zemalja pa nestaju nacionalne prepreke i stvara se kritična masa za rješavanje zajedničkih problema. Drugo, uklanjanjem tržišnih nedostataka i neoptimalnih uvjeta ulaganja te generiranjem gospodarskog učinka EU jača gospodarsku otpornost, potiče privatna sredstva, privlači kapital, povećava produktivnost u cijelom EU-u i podupire gospodarski korisne projekte koji u suprotnom možda ne bi bili uspješni. Podupire se tržišno natjecanje na razini EU-a, a to pogoduje odabiru najboljih znanstvenih i inovativnih ideja iz cijelog EU-a. Treće, ciljanijim ulaganjem i udruživanjem resursa EU može lakše rješavati probleme na razini EU-a i promovirati zajedničke prioritete kao što su digitalna i zelena tranzicija.

Tim pristupom na razini EU-a podupiru se revolucionarne inovacije i strateški ciljevi te se prevladavaju koordinacijska ograničenja među državama članicama. Na primjer, prema *ex post* simulacijama procjenjuje se da bi bez sredstava koja je EU godinama ulagao u istraživanja i infrastrukturu kritične inovacije, kao što su cjepiva protiv bolesti COVID-19 koja se temelje na mRNA-i, kasnile mjesecima, što bi usporilo njihovo hitno stavljanje na tržište i umanjilo korist za društvo.

- **Proporcionalnost**

Aktivnosti na razini Unije omogućit će transnacionalnu suradnju i natjecanje na svjetskoj razini kako bi se osigurao odabir najboljih prijedloga. Time se povećava izvrsnost i osigurava vidljivost vodećih istraživanja i inovacija, ali i podupire transnacionalna mobilnost te privlače najveći talenti iz cijelog svijeta. Program na razini Unije najprimjereniji je za preuzimanje visokorizičnih i dugoročnih istraživanja i inovacija jer se tako dijeli rizik i stvaraju šire područje primjene i ekonomija razmjera koji se inače ne bi mogli ostvariti. Nastojat će se stvoriti veze s nacionalnim inicijativama, posebno u području inovacija.

Program može potaknuti dodatna javna i privatna ulaganja u istraživanja i inovacije, pridonijeti daljnjem jačanju europskog okruženja za istraživanja i inovacije te ubrzati komercijalizacija inovacija i njihovo širenje. Programi koji se provode na razini Unije isto tako mogu podupirati donošenje politika i njihovih ciljeva.

Predložene aktivnosti ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Unije.

- **Odabir instrumenta**

Istraživanja i inovacije zbog svoje dugoročne prirode i pristupa odozdo prema gore iziskuju neovisan, integriran i predvidljiv zasebni program koji će osigurati povoljne uvjete za nove ideje i njihovu komercijalizaciju. Kako bi se poticala disruptivna rješenja, nužno je očuvati neovisnost istraživanja i inovacija te osigurati kontinuitet financiranja. Stoga program Obzor Europa, iako je usko povezan s Europskim fondom za konkurentnost, zadržava svoju neovisnu pravnu osnovu propisanu člankom 182. UFEU-a, svoj brend i međunarodni ugled i nastavlja služiti kao dokazano pouzdan okvir za izvrsnost, suradnju i ostvarivanje učinka.

Ovim pravnim aktom za korisnike se stvaraju prava i obveze koji su u cijelosti obvezujući i izravno se primjenjuju u svim državama članicama Unije i zemljama pridruženima Okvirnom programu za istraživanja i inovacije.

3. REZULTATI RETROSPEKTIVNIH EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Retrospektivne evaluacije / provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Retrospektivne evaluacije i provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva nužne su kako bi se osiguralo da se sljedeći okvirni program za istraživanja i inovacije temelji na onome što funkcionira i da poboljšava ono što ne funkcionira. U tim preispitivanjima procjenjuje se djelotvornost, učinkovitost i usklađenost dosadašnjih mjera i dobivaju ključni dokazi za bolje oblikovanje politika, smanjenje nepotrebnih regulatornih opterećenja i usklađivanje instrumenata financiranja s novim znanstvenim, tehnološkim i društvenim potrebama. To doprinosi reaktivnosti i učinkovitosti istraživačkog i inovacijskog ekosustava, kao i njegovoj spremnosti za budućnost.

- **Savjetovanja s dionicima**

U okviru priprema za sljedeće razdoblje VFO-a, koje počinje 2028., Europska komisija provela je javno savjetovanje kako bi prikupila stajališta o tome kako EU financira konkurentnost.

U javnom savjetovanju, koje je održano od 12. veljače do 7. svibnja 2025., prikupljena su 2034 odgovora na anketu i 462 dokumenta o stajalištu, uz široko sudjelovanje građana EU-a (26 %), akademske zajednice (22 %) i javnih tijela (13 %), kao i poduzeća, nevladinih organizacija i drugih mreža dionika.

Većina ispitanika koji su imali iskustva s programom Obzor Europa izrazila je pozitivna stajališta o postupku financiranja, od utvrđivanja mogućnosti financiranja do relevantnosti i jasnoće poziva na podnošenje prijedloga. Međutim, kao glavne slabe točke istaknuli su postupak podnošenja zahtjeva i opći vremenski okvir te su naglasili potrebu za pojednostavnjenjem, jasnoćom i boljom usklađenošću kako bi se poboljšala pristupačnost, posebno za MSP-ove i nove sudionike. Ispitanici kao prepreku konkurentnosti navode fragmentiranost potpore u svim fazama ulaganja, a posebno nedovoljna ulaganja u istraživanja i inovacije.

Javno savjetovanje dopunjeno je ciljanim prikupljanjem povratnih informacija od ključnih skupina dionika u industriji, istraživanjima i inovacijama. Dionici u području istraživanja i inovacija aktivno sudjeluju u raspravi o tome kako će istraživanja i inovacije ubuduće doprinosti konkurentnosti EU-a, posebno od objave političkih smjernica Komisije u srpnju 2024. i Kompassa konkurentnosti u veljači 2025.

- **Vanjska stručna mišljenja**

Ova se inicijativa temelji na tri ključna vanjska izvješća: izvješću Marija Draghija o konkurentnosti EU-a, izvješću Enrica Lette o budućnosti jedinstvenog tržišta i izvješću stručne skupine Komisije o međuevaluaciji programa Obzor Europa.

Sva ta tri izvješća preklapaju se u zaključku da **Europa mora uvoditi inovacije, prilagođavati se** i štititi svoju konkurentnost, dobrobit, održivost i sigurnost. Njihova kombinirana analiza pruža solidnu analitičku i političku osnovu za predloženi okvirni program za istraživanja i inovacije, kao i za širu stratešku orijentaciju Europskog fonda za konkurentnost.

- **Procjena učinka**

Ovaj je prijedlog potkrijepljen opsežnom procjenom učinka koja je provedena za Europski fond za konkurentnost i koja je uključivala 14 programa koji doprinose konkurentnosti EU-a.

U skladu s političkim smjernicama Komisije sljedeći VFO trebao bi biti usmjereniji, jednostavniji i učinkovitiji. Struktura novog VFO-a stoga će se znatno razlikovati od trenutne strukture. S obzirom na tu posebnost ovog novog VFO-a u procjeni učinka nije provedeno nekoliko bitnih elemenata. Stoga je Odbor za nadzor regulative iznimno odlučio izdati mišljenje bez kvalifikacije.

Odbor za nadzor regulative napomenuo je da izvješće ima znatne nedostatke, među ostalim u vezi s područjem primjene, upravljanjem i usklađenosti s ostatkom VFO-a. Ti su nedostaci uklonjeni u zakonodavnim prijedlozima o Europskom fondu za konkurentnost i Obzoru Europa.

S obzirom na to da je u političkim smjernicama navedeno da trebamo „jednostavnost, fleksibilnost, brzinu i strateško promišljanje”, u procjeni učinka procijenjene su tri opcije koje utječu na strukturu financiranja EU-a, od nastavka 14 programa povezanih s konkurentnošću do njihove konsolidacije u Fond za konkurentnost:

- (a) malo proširene uobičajene aktivnosti: blaga koordinacija;

- (b) unaprijeđena koordinacija među postojećim programima (jedinствена pravila);
- (c) konsolidacija programa u novi Europski fond za konkurentnost na temelju jednog ili dva akta.

Konsolidacija programa u dva akta, kako je predviđeno u opciji (c), smatrala se najboljom opcijom politike kojom bi se zadržao brend „Obzor Europa” i istodobno u potpunosti doprinijelo ciljevima Fonda za konkurentnost zahvaljujući integraciji u smislu ciljeva, strukture, upravljanja i pravila tih dvaju akata. U toj se opciji predviđa i zaseban okvirni program za istraživanja i inovacije kako bi se zaštitio njihov integritet, kao i zahtjevi iz članka 182. UFEU-a. To su stajalište potvrdili Europski parlament, države članice i treće zemlje koje su danas pridružene programu Obzor Europa.

- **Pojednostavnjenje**

Pojednostavnjenje je jedan od **glavnih prioriteta** Komisije: nastoji se smanjiti opterećenje i složenost te postići brzina i fleksibilnost.

Budući da je riječ o najvećem programu Unije koji se provodi u okviru izravnog upravljanja, Okvirni program za istraživanja i inovacije očita je stavka u planu za pojednostavnjenje. Pojednostavnjenje za korisnike ostvarit će se, među ostalim, na sljedeće načine:

- **skratit će se trajanje programa rada i programiranje će biti manje preskriptivno:** smanjit će se ukupni broj tema i broj tema sa samo jednim projektom te će se skratiti njihovi opisi;
- **otvorene teme bit će standard:** teme će biti manje preskriptivne, a podnositelji prijedloga imat će više slobode da osmisle različite putove prema očekivanim rezultatima;
- **zajamčit će se kontinuitet i dodatno pojednostavniti uvjeti financiranja:** neće postojati razlika između istraživačkih i inovacijskih aktivnosti i samo inovacijskih aktivnosti (IA), nego jedinstvena stopa financiranja do 100 %, osim za profitne subjekte koji nisu MSP-ovi, koje će se financirati do 70 %. Stopa financiranja bit će maksimalna, a može se smanjiti za provedbu određenih aktivnosti ako je to opravdano;
- **pojednostavnjeno financiranje troškova šire će se primjenjivati:** na temelju iskustva iz pilot-projekata u okviru programa Obzor 2020. i njihove šire primjene u programu Obzor Europa financiranje jednokratnim iznosima postat će zadani oblik doprinosa Unije, osim ako se predvidi drukčije. Koristit će se drugi pojednostavnjeni oblici troškova, uključujući jedinične troškove osoblja. Cilj je tih mjera pojednostavnjenja potaknuti sudjelovanje, posebno među novim sudionicima i manjim subjektima, a pritom zadržati dobro financijsko upravljanje i kontrolu.

Uz taj dosad najopsežniji rad na pojednostavnjenju **ubrzat će se provedba** programa Obzor Europa tako što će se rok za dodjelu bespovratnih sredstava skratiti na sedam mjeseci, što je za programe EU-a među najkraćim rokovima i dva mjeseca brže od maksimalnog vremena do dodjele bespovratnih sredstava utvrđenog u Financijskoj uredbi.

Bit će presudno da i Europski parlament i Vijeće poštuju načelo pojednostavnjenja u redovnom zakonodavnom postupku.

- **Temeljna prava**

Ova je Uredba u skladu s temeljnim pravima i načelima priznatima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i drugim međunarodnim konvencijama o ljudskim pravima čije su članice države članice i Unija.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Proračun svih prijedloga prezentiran je u aktualnim cijenama. Komisija može na temelju analize troškova i koristi za provedbu programa Obzor Europa nastaviti koristiti izvršne agencije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Ova će se inicijativa pratiti na temelju okvira uspješnosti za proračun za razdoblje nakon 2027., koji je obuhvaćen zasebnim prijedlogom. Okvirom uspješnosti predviđa se izvješće o provedbi tijekom faze provedbe programa, kao i retrospektivna evaluacija koju treba provesti u skladu s člankom 34. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Evaluacija se provodi u skladu sa Smjernicama Komisije za bolju regulativu i temeljit će se na pokazateljima relevantnima za ciljeve programa.

- **Ostala horizontalna pitanja koja se primjenjuju na prijedlog**

Programska načela: program će zajamčiti djelotvorno promicanje vrijednosti i načela europskog istraživačkog prostora i Pakta za istraživanje i inovacije, posebno etičnosti i integriteta u istraživanju i inovacijama, slobode znanstvenog istraživanja, rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, otvorene znanosti te privlačnih istraživačkih karijera i mobilnosti.

Međunarodna suradnja dodatno će se ojačati kako bi se doprinijelo konkurentnosti i izvrsnosti Unije u području istraživanja i inovacija, kao i ravnoteži rizika i koristi od suradnje s trećim zemljama i subjektima iz trećih zemalja.

Valorizacija i diseminacija: kako bi se povećala konkurentnost Unije i u skladu s Komisijinom strategijom valorizacije, uspostaviti će se namjenski instrumenti i alati za potporu da se proces valorizacije olakša i ubrza te zajamči da se rezultati istraživanja stvarno primjenjuju i iskorištavaju. Tako se iz javnih ulaganja u istraživanja i inovacije stvaraju nove tržišne prilike i konkretna vrijednost za društvo i industriju.

Strateška orijentacija uskladit će se s Fondom za konkurentnost i alatom za koordinaciju konkurentnosti.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Obzor Europa temelji se na više od 40 godina ulaganja EU-a u istraživanja i inovacije. Osmišljen je za promicanje znanosti, zaštitu temeljnih vrijednosti neovisnosti i otvorenosti, unapređivanje izvrsne europske baze znanja i poticanje konkurentnosti EU-a. Strukturiran je tako da bude što usklađeniji i postiže što bolje rezultate.

Predlaže se struktura od četiri stupa.

- **Prvi stup, „Izvrсна znanost”,** koncipiran je za jačanje znanstvene baze EU-a, privlačenje vrhunskih talenata, promicanje izvrsnih istraživanja u Europi i pružanje najboljih znanstvenih dokaza za oblikovanje politika EU-a. Istraživačka izvrsnost i

mobilnost u središtu su ambicije Europe da za istraživanja bude najbolje mjesto na svijetu: inicijative „Odaberi Europu”. U tom kontekstu taj stup uključuje:

- Europsko istraživačko vijeće (ERC), koje će se proširiti kako bi bolje podupiralo pionirski istraživački rad, što se posebno odnosi na financiranje izvrsnih istraživača i njihovih timova,
 - aktivnosti Marie Skłodowska-Curie (MSCA), kojima će se nastaviti podupirati osposobljavanje i razvoj karijera istraživača,
 - znanost za politike EU-a: nenuklearne izravne aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra (JRC).
- Cilj je **drugog stupa, „Konkurentnost i društvo”**, podupirati suradnička istraživanja i inovacije u područjima s velikim društvenim učinkom, posebno radi odgovora na globalna društvena pitanja i jačanja konkurentnosti EU-a. Taj će stup imati sličnu strukturu kao područja intervencija u Europskom fondu za konkurentnost i njegove četiri sastavnice politika. Time će se osigurati dosljedna potpora u svim fazama ulaganja. Osim toga, sastavnica politike specifična za novi Obzor Europa odnosit će se na pristup odozdo prema gore, posebno u vezi s globalnim društvenim pitanjima kao što su migracije, dezinformacije te zaštita, jačanje i promicanje demokracije, kao i društvene i gospodarske preobrazbe, uključiva društva i socijalna kohezija. Strateško programiranje za suradnička istraživanja temeljit će se na internom kapacitetu za procjenu, promatračkoj skupini za tehnologije u nastajanju iz Uredbe (EU) [XXX]* Europskog parlamenta i Vijeća [Europski fond za konkurentnost].¹ Partnerstva će i dalje biti jedan od glavnih instrumenata programa i funkcionirati u sinergiji s Europskim fondom za konkurentnost u okviru relevantnih procesa usmjeravanja. Predlaže se da se njihov rad i organizacija radikalno pojednostavne. Partnerstva mogu biti različitih oblika: javno-javno-privatna, javno-javna ili javno-privatna.
 - Cilj je **trećeg stupa, „Inovacije”**, podupirati inovacije u Europi, i to posebno tako da se promiče razvoj novih proizvoda, usluga i poslovnih modela. Taj stup uključuje:
 - Europsko vijeće za inovacije (EIC), koje će podupirati inovativna *start-up* poduzeća i MSP-ove, s promicanjem disruptivnih inovacija i poduzetništva u prvom planu. Proširit će se na sljedeće načine:
 - u njegove operacije uključit će se više elemenata ARPA-e. Stručni voditelji programa procjenjivat će potencijal visokorizičnih projekata da proizvode disruptivna rješenja te će se na temelju tih procjena takvi projekti financirati u fazama ili će im se financiranje obustaviti. Dodatno će se razviti kanali od ERC-a ili suradničkih istraživačkih projekata do EIC-a kako bi se revolucionarne tehnologije brže komercijalizirale i širile,
 - pristup DARPA-e, namijenjen za podupiranje i širenje *start-up* poduzeća u području obrane i tehnologija s dvojnog namjenom, primjenjivat će se u potpunoj komplementarnosti s Instrumentom ECF InvestEU i

¹ SL C , , str.

aktivnostima programa EU-a za inovacije u području obrane (EUDIS) i inicijative CASSINI (inicijativa za svemirsko poduzetništvo),

- pružit će dosad najviše prilika visokotehnološkim *start-up* i *scale-up* poduzećima u području obrane i tehnologija s dvojnog namjenom, uključujući ona koja se smatraju strateškima i ključnima za interese Unije i njezinih država članica, kojima je potrebna ciljana izravna potpora i koja nemaju pristup dostatnom kapitalu s tržišta,
- održavat će se bliska koordinacija i sinergije sa sastavnicama politika Europskog fonda za konkurentnost kad je riječ o definiciji „izazova”,
- Postojeće financiranje *scale-up* poduzeća u području duboke tehnologije u okviru Fonda za *scale-up* poduzeća u Europi, najavljenog u Strategiji za *start-up* i *scale-up* poduzeća, provodit će se u skladu s uvjetima dogovorenima u trenutnom VFO-u. Sve buduće financiranje za rast odvijat će se u okviru ECF-a,

– inovacijske ekosustave, uključujući aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji.

Predvidjet će se bliska suradnja između suradničkih istraživanja u okviru drugog stupa i potpore za *start-up* i *scale-up* poduzeća u okviru trećeg stupa kako bi se potražnja za takvim poduzećima ojačala njihovim povezivanjem s velikim poduzećima u Europi i olakšavanjem provedbe inovativnih mjera javne nabave na razini EU-a i na nacionalnoj razini.

- Svrha je **četvrtog stupa**, „**Europski istraživački prostor**”, poduprijeti razvoj jedinstvenog Europskog istraživačkog prostora (EIP), posebno vodeći računa o promicanju izvrsnosti, uključivosti i učinka. Taj stup uključuje:
 - politiku Europskog istraživačkog prostora (EIP): ta će komponenta podupirati razvoj politike EIP-a, s težištem na promicanju izvrsnosti, uključivosti i učinka,
 - istraživačku i tehnološku infrastrukturu: ta komponenta podupirat će razvoj i rad istraživačke i tehnološke infrastrukture, što će prvi put uključivati i potporu kapitalnim rashodima,
 - širenje sudjelovanja i izvrsnosti: ta komponenta podupirat će razvoj istraživačkih i inovacijskih kapaciteta u svim regijama Europe.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/695

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3., članak 182. stavak 1., članak 183., članak 188. drugi podstavak i članak 322. stavak 1. točku (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda (1),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Cilj je Unije jačati svoje znanstvene i tehnološke temelje jačanjem Europskog istraživačkog prostora (EIP) u kojem će istraživači, znanstvene spoznaje i tehnologija slobodno cirkulirati, i poticati je kako bi postala konkurentnija, među ostalim u svojoj industriji, te istodobno promicati sve istraživačke i inovacijske djelatnosti kako bi se ostvarili strateški prioriteti Unije, kojima se u konačnici nastoje promicati mir, vrijednosti Unije te dobrobit njezinih naroda.
- (2) Kako bi se ostvario znanstveni, tehnološki, gospodarski, okolišni i društveni učinak i što veća dodana vrijednost ulaganja Unije u istraživanja i inovacije, Unija bi u njih trebala ulagati u okviru Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034. („Program”), čime bi se trebala ojačati konkurentnost, otpornost, održivost, tehnološko vodstvo i socijalna kohezija.

² SL C , , str. .

³ SL C , , str. .

- (3) Program bi trebao biti usko povezan s Uredbom (EU) [XXX]* Europskog parlamenta i Vijeća [Europski fond za konkurentnost]⁴ tako što će biti koncipiran oko istraživanja i inovacija kao središta Unijine strategije za gospodarstvo i ulaganja.
- (4) Nadalje, Unija bi trebala težiti uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti između muškaraca i žena, kao i borbi protiv diskriminacije u skladu s člancima 8. i 10. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
- (5) S obzirom na to kako se gospodarsko, socijalno i geopolitičko okruženje brzo mijenja, iz novijeg iskustva pokazalo se da postoji potreba za fleksibilnijim višegodišnjim financijskim okvirom i Unijinim programima potrošnje. U tu bi svrhu i u skladu s ciljevima Programa pri financiranju trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir promjenjive potrebe politike i prioritete Unije utvrđene u relevantnim dokumentima koje je objavila Komisija, rezolucijama Europskog parlamenta i zaključcima Vijeća, a ujedno osigurati dostatnu predvidljivost za izvršenje proračuna.
- (6) Pravila za sudjelovanje u Programu i diseminaciju njegovih rezultata osmišljena su kako bi se dodatno pojednostavnio pristup, povećala otvorenost i ostvario što veći učinak financiranja sredstvima Unije.
- (7) Program bi trebao doprinijeti povećanju javnih i privatnih ulaganja u istraživanja i inovacije u državama članicama, što bi pomoglo postizanju ukupnog ulaganja u istraživanja i razvoj od najmanje 3 % BDP-a Unije. Ulaganja država članica u istraživanja i inovacije trebala bi se ocjenjivati na temelju okvira za koordinaciju ekonomskih, proračunskih i socijalnih politika te politika zapošljavanja unutar Unije – postupka europskog semestra. Za postizanje te ciljne vrijednosti bilo bi potrebno da države članice i privatni sektor Program dopune vlastitim pojačanim mjerama ulaganja u istraživanja, razvoj i inovacije. Unija stabilno napreduje u povećanju ulaganja u istraživanje i razvoj, ali zaostaje za drugim globalnim liderima. Prethodno navedeni cilj od 3 %, koji je zadan prije više od dva desetljeća, odgovara važnosti istraživanja i razvoja kao baze za društvo utemeljeno na znanju. Iako je taj cilj potaknuo različite države članice da odrede vlastite ciljeve za intenzitet istraživanja i razvoja, među njima i dalje postoje znatne razlike jer ih je svega nekoliko uspjelo ostvariti ili premašiti svoje ciljeve za ulaganja.
- (8) Kao i u okviru programa Obzor Europa, definicije OECD-a za razine tehnološke spremnosti (TRL) trebale bi se nastavljati uzimati u obzir u klasifikaciji tehnoloških istraživanja, razvoja proizvoda i demonstracijskih aktivnosti te u definiranju vrsta aktivnosti dostupnih u pozivima na podnošenje prijedloga. Bespovratna sredstva ne bi se trebala dodjeljivati za aktivnosti čije su tehnološke aktivnosti iznad razine TRL 8. Program rada trebao bi omogućiti dodjelu bespovratnih sredstava za validaciju velikog broja proizvoda i tržišnu replikaciju za određeni poziv u okviru dijela „Konkurentnost i društvo”.
- (9) Dijelove proračuna trebalo bi biti moguće izvršiti putem europskih partnerstava zajedno s drugim javnim i privatnim subjektima ako bi to za postizanje ciljeva politike bio najdjelotvorniji način izvršenja. Trebalo bi uspostaviti europska partnerstva ako je potrebna bliska uključenost Unije te bi trebalo osigurati da Unija u njima ima primjereno

⁴ SL C , , str.

pravo glasa, kao i zajamčiti dostatna zajednička ulaganja drugih partnera kako bi se iskoristilo financiranje Unije. Radi poticanja sinergija i učinkovitosti potrebno je osigurati usklađena pravila. Zato bi trebalo uspostaviti usklađen strateški portfelj ograničenog broja europskih partnerstava.

- (10) Europska partnerstva, među ostalim u obliku zajedničkih poduzeća, kao bitan način za privlačenje angažmana iz industrije i ulaganja u suradnička istraživanja i inovacije trebala bi doprinositi posebnim ciljevima sastavnica politika iz Europskog fonda za konkurentnost i iz njega prema potrebi primati potporu kako bi se ti ciljevi ispunili.
- (11) Misije EU-a uspostavljene Uredbom (EU) 2021/695 trebale bi omogućiti da se ostvari transformativan i sistemski učinak na društvo time što će poticati interdisciplinarnu, međusektorsku, horizontalnu i prekograničnu suradnju. Trebale bi se oslanjati na istraživanja i inovacije za razvoj revolucionarnih tehnologija, usluga, proizvoda i socijalnih inovacija potrebnih za postizanje njihovih ambicioznih ciljeva. S druge strane, misije EU-a trebale bi ubrzati razvoj, širenje i uvođenje inovativnih rješenja te pomoći stvaranju vodećih tržišta za nove proizvode i usluge. Iz okvirnog programa trebale bi se financirati istraživačke i inovacijske aktivnosti misija, a uvođenje i širenje inovacija trebali bi se realizirati uz pomoć drugih programa EU-a i nacionalnog financiranja.
- (12) Instrument za novi europski Bauhaus, utemeljen na strateškom planu za program Obzor Europa za razdoblje 2025. – 2027.⁵, višegodišnji je instrument financiranja osmišljen za ubrzavanje transformacije četvrti zahvaljujući održivom i uključivom dizajnu. Iz programa Obzor Europa trebala bi se financirati njegova komponenta istraživanja i inovacija, a komponenta uvođenja trebala bi se realizirati uz pomoć drugih programa EU-a i nacionalnog financiranja.
- (13) Europsko istraživačko vijeće (ERC) trebalo bi osigurati privlačno i fleksibilno financiranje, što bi talentiranim i kreativnim pojedinačnim istraživačima, s ciljanim poticajem za istraživače na početku karijere, omogućilo da se odluče za najperspektivnije putove u pionirskim područjima znanosti. Ta posvećenost istraživanjima koja motivira znatiželja i koja su pod kontrolom istraživača, odabrana među drugima na razini Unije isključivo na temelju kriterija izvrsnosti i otvorena za talente bez obzira na nacionalnost ili podrijetlo ključna je za privlačenje najbistrijih svjetskih umova i dodatno utvrđivanje položaja Europe kao vodećeg svjetskog centra za istraživanja i inovacije.
- (14) U globalnom gospodarstvu utemeljenom na znanju dugoročna konkurentnost, tehnološka prednost i sposobnost Unije da odgovara na globalna pitanja trebali bi posebno ovisiti o njezinoj mogućnosti da uspostavi, privuče i zadrži visokokvalificiranu i međunarodno umreženu istraživačku radnu snagu. Za održavanje inovacija, gospodarske otpornosti i društvene dobrobiti neophodno je strateški ulagati u izvrsne istraživače te u njihovo osposobljavanje, mobilnost i izgled za razvoj karijere, unutar i izvan akademske zajednice. U skladu s načelima Europske povelje za istraživače aktivnosti Marie Skłodowska-Curie (MSCA) ključne su za postizanje tog cilja. Program bi trebao ojačati veze između sveučilišta i inovacijskih ekosustava, uključujući privatni sektor. Trebao bi omogućiti dovršetak Europskog istraživačkog prostora, među ostalim tako što će ojačati kapacitet europskog sektora visokog obrazovanja za natjecanje s

⁵ Odluka Komisije C(2024) 1741 od 20. ožujka 2024.

globalnim partnerima suradnjom, njegovanjem i privlačenjem talenata te poticanjem više privatnih ulaganja, među ostalim u okviru inicijativa za visoko obrazovanje kao što su savezi europskih sveučilišta, u sinergiji s programom Erasmus+ i u skladu s ciljevima i aktivnostima iz ove Uredbe.

- (15) Europsko vijeće za inovacije (EIC) trebalo bi poticati inovacije koje stvaraju tržišta duboke tehnologije. U okviru svojih instrumenata trebalo bi utvrđivati, razvijati i uvoditi te dubokotehnološke inovacije. Koherentnom i pojednostavnjenom potporom EIC bi trebao nadoknaditi manjak javne potpore i privatnih ulaganja u revolucionarne tehnologije i dubokotehnološke inovacije. EIC bi trebao uz pomoć svojih instrumenata nastojati premostiti, integrirati i ubrzati put inovatora od istraživanja do tržišta i Uniji zajamčiti vodeća poduzeća u novim tehnološkim područjima kako bi ispunila svoje socijalne i gospodarske ciljeve i izbjegla ovisnost o drugim regijama. EIC bi trebao podupirati visokorizične inovacije s velikim potencijalom i poduzeća koja predstavljaju takve tehnološke, znanstvene, financijske, upravljačke ili tržišne rizike da se još ne smatraju potpuno isplativima, zbog čega ne mogu privući dostatna ulaganja da bi bila globalno tržišno konkurentna. To bi trebalo uključivati i „otvoreni” pristup (odozdo prema gore) i pristup centriran na specifične probleme, u bliskoj koordinaciji i sinergiji s Europskim fondom za konkurentnost i njegovim sastavnicama politike. Trebalo bi uključivati pristup sličan DARPA-inom kako bi se podupirala *start-up* poduzeća u području obrane i tehnologija s dvojnog namjenom te širenje tih poduzeća uz potpunu komplementarnost s aktivnostima Instrumenta ECF InvestEU, programa EU-a za inovacije u području obrane (EUDIS) i inicijative CASSINI (inicijativa za svemirsko poduzetništvo). Provedba bi trebala biti u bliskoj sinergiji i koordinaciji s Europskim fondom za konkurentnost.
- (16) Financiranje dubokotehnoloških *scale-up* poduzeća u okviru Fonda za *scale-up* poduzeća u Europi, koji je najavljen u Strategiji za *start-up* i *scale-up* poduzeća, kakvo je postojalo u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe, trebalo bi provoditi u skladu s uvjetima dogovorenima u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. Sve buduće financiranje *scale-up* poduzeća u VFO-u za razdoblje 2028. – 2034. trebalo bi provoditi u okviru ECF-a.
- (17) Zajednički istraživački centar (JRC) trebao bi nastaviti pružati neovisne znanstvene dokaze i tehničku podršku politikama Unije tijekom čitavog ciklusa politike. Izravne aktivnosti JRC-a trebale bi se provoditi fleksibilno, učinkovito i transparentno, uzimajući u obzir potrebe politika Unije i relevantne potrebe korisnika JRC-a te štiteći financijske interese Unije. JRC bi trebao nastaviti stvarati dodatne resurse koje će moći koristiti za potporu svojim znanstvenim i tehničkim aktivnostima.
- (18) Program bi trebao zajamčiti djelotvorno promicanje i zaštitu vrijednosti i načela europskog istraživačkog prostora i Pakta za istraživanje i inovacije, posebno etičnosti i integriteta u istraživanju i inovacijama⁶, slobode znanstvenog istraživanja, znanosti za politiku, rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, nediskriminacije, otvorene znanosti te privlačnih istraživačkih karijera i mobilnosti. Konkretnije, trebalo bi osigurati da se u Programu djelotvorno promiču jednake mogućnosti za sve i vodi računa o rodnim pitanjima, uključujući integraciju rodne dimenzije u sadržaj istraživanja i inovacija. Program bi trebao nastojati eliminirati uzroke rodne neravnoteže. Posebna

⁶ Preporuka Vijeća (EU) 2021/2122 od 26. studenog 2021. o Paktu za istraživanje i inovacije u Europi, SL L 431, 2.12.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>.

pozornost trebala bi se, u mjeri u kojoj je to moguće, posvetiti osiguravanju rodne ravnoteže u panelima za evaluaciju i drugim relevantnim savjetodavnim tijelima kao što su odbori i skupine stručnjaka.

- (19) Program bi trebao podupirati europsku istraživačku i tehnološku infrastrukturu kako bi poticala znanstvenu i tehnološku izvrsnost i industrijsku konkurentnost, i to podupiranjem cijelog ciklusa istraživanja i inovacija od temeljnih pa preko primijenjenih istraživanja do uvođenja na tržište i u društvo.
- (20) U Programu bi se trebale provoditi konkretne mjere za potporu izgradnji kapaciteta u zemljama širenja i jačanju suradničkih veza u cijeloj Uniji, čime bi se ojačali istraživački i inovacijski kapaciteti u zemljama širenja i tranzicije, bolje povezao i integrirao europski sustav istraživanja i inovacija te doprinijelo cilju ulaganja najmanje 3 % BDP-a u istraživanja i razvoj. Prihvatljive države članice iz razdoblja 2021. – 2027. trebalo bi podijeliti u dvije skupine za cijelo trajanje Programa na temelju indeksa s Europske ljestvice uspjeha u inoviranju i relativnog financijskog povrata po bruto nacionalnom dohotku (BND), prema sljedećim kriterijima: (i) „tranzicijske zemlje”, s indeksom na ljestvici uspjeha u inoviranju (2023. – 2025.) iznad 75 % prosjeka Unije i pozitivnim relativnim financijskim povratom po BND-u (2021. – 2025.) u okviru programa Obzor Europa; (ii) „zemlje širenja”, tj. sve ostale prihvatljive države članice iz razdoblja 2021. – 2027.
- (21) S obzirom na korist koja proizlazi iz međunarodne suradnje za rješavanje, među ostalim, zajedničkih tehnoloških, gospodarskih, okolišnih i društvenih pitanja, u Programu bi se trebala promicati suradnja s trećim zemljama. Cilj međunarodne suradnje trebao bi biti jačanje konkurentnosti i izvrsnosti Unije u području istraživanja i inovacija, uključujući njezinu sposobnost da privuče i zadrži najveće talente iz cijelog svijeta. Geopolitički aspekti, uključujući gospodarsku sigurnost, trebali bi biti u središtu pristupa te bi trebalo razmotriti različite razine suradnje na temelju općenite procjene koristi koju bi Unija mogla ostvariti za rad na vlastitim prioritetima i globalnim pitanjima, a istodobno zaštititi Unijine vrijednosti i interese. Najopsežniji oblik suradnje trebalo bi i dalje biti pridruživanje cijelom Programu ili njegovim dijelovima. Kad je riječ o aktivnostima EIC-a povezanim s obranom, za financiranje bi trebali biti prihvatljivi samo subjekti s poslovnim nastanom u trećim zemljama koje su pridružene obrambenim aktivnostima Europskog fonda za konkurentnost. U Programu se mogu podupirati aktivnosti koje se financiraju iz programa Globalna Europa pod uvjetom da su u skladu s pravilima i ciljevima ove Uredbe iz odredbi o sinergijama.
- (22) Kako bi se ojačala strateška autonomija Unije i osigurao dugoročan održivi gospodarski rast, bitno je ojačati njezinu globalnu konkurentnost i pritom zaštititi njezinu stratešku imovinu i interese, kako je navedeno u Europskoj strategiji gospodarske sigurnosti.⁷ Člankom 136. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, kako je dopunjen člankom 10. Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost], promiče se konkurentnost Unije i štiti njezina gospodarska sigurnost. Primjenom tih odredaba za potrebe Programa trebao bi se osigurati odgovarajući pravni okvir kako bi se, prema potrebi, omogućilo utvrđivanje posebnih uvjeta za postupke dodjele kojima se promiče konkurentnost potaknuta istraživanjem i štite interesi i strateška autonomija Unije, uključujući mjere za ograničavanje sudjelovanja ili zaštitu rezultata te za osiguravanje usklađenosti i

⁷ Zajednička komunikacija Europskom parlamentu, Europskom vijeću i Vijeću o „Europskoj strategiji gospodarske sigurnosti”, JOIN(2023) 20 final, Bruxelles, 20.6.2023.

dosljednosti s posebnim pravilima u okviru sastavnica Europskog fonda za konkurentnost. Prema potrebi, trebalo bi primijeniti pristup koji se temelji na riziku kako bi se zajamčilo da se rizici povezani s istraživanjima i inovacijama utvrđuju, procjenjuju i suzbijaju razmjernim i djelotvornim mjerama.⁸ U skladu s člankom 136. Financijske uredbe ograničenja prihvatljivosti trebala bi se, iz sigurnosnih razloga, primjenjivati na visokorizične dobavljače.

- (23) S obzirom na sve veće rizike povezane s prirodnim opasnostima, zdravstvenim krizama, tehnološkim nesrećama, sigurnosnim prijetnjama i drugim poremećajima neophodno je poboljšati sposobnost Unije i država članica da predviđaju krize i katastrofe, za njih se pripreme i na njih odgovaraju. Program bi trebao podupirati istraživanja u kojima se jača upravljanje rizicima od katastrofa i krizama, ulaže u otpornost na klimatske promjene i povećava općenita otpornost elemenata kritičnih za društvo te se gradi otpornija, sigurnija i pripravnija Unija, u skladu s ciljevima strategije Unije za pripravnost Unije.
- (24) Aktivnosti bi trebale odgovarati važnosti pitanja dugoročnog gubitka bioraznolikosti i doprinositi očuvanju i obnovi prirode, ekosustava i njihovih usluga. U aktivnosti je nužno integrirati znanost o okolišu kako bi se izbjegla šteta za okoliš, održala njegova čistoća i obnovili toplinski ekosustavi.
- (25) U Programu se uviđa da su klimatske promjene jedan od najvećih izazova za svijet i društvo, a djelovanje u području klime jedan od bitnih faktora za industrijsku konkurentnost. Aktivnosti bi trebale odražavati važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije kad je riječ o provedbi Pariškog sporazuma.
- (26) Provedbu Programa važno je pojednostavniti kako bi bio pristupačan i učinkovit, posebno smanjenjem administrativnog opterećenja za korisnike i minimiziranjem rizika od pogrešaka. U tu bi svrhu zadani oblik financiranja Unije u Programu trebali prvenstveno biti jednokratni iznosi. Intenziviranjem rada na pojednostavljenju pravila financiranja i minimiziranju pogrešaka u odnosu na prethodne okvirne programe trebala bi se dodatno pojednostavniti naknada troškova za osoblje tako što se koriste jedinični troškovi za osoblje, čime se smanjuje složenost za sudionike i olakšava izvješćivanje.
- (27) Kako bi se realizirao posebni organizacijski ustroj, posebno u istraživačkim i inovacijskim aktivnostima, trebalo bi biti moguće kao prihvatljive troškove prijavljivati doprinose u naravi trećih strana. Kako bi se potaknula valorizacija rezultata, trebalo bi pojasniti da se ti troškovi ne bi trebali računati kao prihod od aktivnosti.
- (28) S ciljem jačanja konkurentnosti Unije i maksimiziranja prihvaćanja i uvođenja rezultata općenito, korisnici koji su vlasnici rezultata trebali bi njima upravljati u skladu sa svojim obvezama utvrđenima ovom Uredbom kad je riječ o valorizaciji i diseminaciji rezultata. Te se obveze prema potrebi mogu prilagoditi u programu rada, uvjetima poziva ili sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava na temelju političkih razmatranja, među ostalim radi gospodarske sigurnosti, ali bi trebale obuhvaćati zahtjeve za zaštitu, davanje pristupa, valorizaciju rezultata i njihovu objavu ako je to potrebno i opravdano, među ostalim u okviru prakse otvorene znanosti. Kako bi se olakšao i ubrao proces valorizacije, trebalo bi uspostaviti instrumente i alate za potporu u skladu s Komisijinom

⁸ Preporuka Vijeća od 23. svibnja 2024. o jačanju sigurnosti istraživanja, C(2024) 3510.

strategijom valorizacije kako je osmišljena u okviru Europskog fonda za konkurentnost i svim takvim potporama i uslugama predviđenima u njegovu poglavlju III.

- (29) Potrebne su mjere potpore za jačanje i bolje povezivanje inovacijskih ekosustava. Te bi mjere trebale podupirati organizacije i inovatore u stvaranju konkurentnih, jakih i povezanih inovacijskih ekosustava te poboljšati okvirne uvjete na temelju suradnje i razmjene znanja. Trebale bi pomoći u povezivanju nacionalnih, regionalnih i lokalnih ekosustava uklanjanjem prepreka na jedinstvenom tržištu kao što su fragmentacija tržišta, ograničen pristup kapitalu i segmentirana nacionalna tržišta kapitala, sporo prihvaćanje inovacija i nedovoljno iskorištavanje javne nabave za inovativna rješenja.
- (30) Mjerama koje se podupiru u ovoj Uredbi trebala bi se ubrzati ili potaknuti ulaganja uklanjanjem tržišnih nedostataka ili investicijskih okolnosti koje nisu optimalne, na proporcionalan način, izbjegavanjem udvostručavanja ili istiskivanja te poticanjem privatnog financiranja, i ostvariti dodana vrijednost Unije. Ne dovodeći u pitanje primjenu članaka 107. i 108. UFEU-a na nacionalna sredstva, time bi se također trebala osigurati dosljednost između aktivnosti u okviru Programa i pravila o državnim potporama, čime bi se izbjeglo neopravdano narušavanje natjecanja na unutarnjem tržištu.
- (31) Ovom se Uredbom utvrđuje okvirna financijska omotnica za Obzor Europu, okvirni program za istraživanja i inovacije za razdoblje 2028. – 2034.
- (32) Na Program se primjenjuje Uredba (EU, Euratom) 2024/2509⁹. Njome se utvrđuju pravila o donošenju i izvršenju općeg proračuna Unije, što uključuje pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nefinancijskim donacijama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskoj pomoći, financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima.
- (33) Kako bi se osigurala dosljednost, proračunsko jamstvo i financijski instrumenti, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operacijama mješovitog financiranja, u okviru ovog Programa trebali bi se provoditi u skladu s glavom X. Financijske uredbe i tehničkim aranžmanima i uvjetima koje je Komisija utvrdila za potrebe njezine primjene.
- (34) Ako se potpora Unije u okviru Programa treba pružati u obliku proračunskog jamstva ili financijskog instrumenta, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operaciji mješovitog financiranja, uz iznimku financijskih instrumenata u okviru EIC-a, takva bi se potpora trebala pružati isključivo putem Instrumenta ECF InvestEU u skladu s primjenjivim pravilima tog instrumenta.
- (35) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰, Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95¹¹,

⁹ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

¹¹ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96¹² i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939¹³ financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni proporcionalnim mjerama, što uključuje sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istragu nepravilnosti i prijevара, povrat izgubljenih, nepropisno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (EU, Euratom) br. 883/2013 i (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na licu mjesta, kako bi se ustanovilo je li bilo prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon zbog prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije u potpunosti surađuje u zaštiti financijskih interesa Unije, dodjeljuje potrebna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, Europskom revizorskom sudu i, prema potrebi, EPPO-u i osigurava da im svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

- (36) Program se treba provoditi u skladu s Uredbom (EU) [XXX]* Europskog parlamenta i Vijeća [Uredba o okviru uspješnosti], kojom se utvrđuju pravila za praćenje rashoda i okvir uspješnosti za proračun, uključujući pravila kojima se osigurava ujednačena primjena načela nenanošenja bitne štete i rodne ravnopravnosti iz članka 33. stavka 2. točaka (d) i (f) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, kao i odredbi o pristupačnosti za osobe s invaliditetom iz točaka 17.3., 20.4. i 21.1. njezina Priloga I., zasebno i u skladu sa zahtjevima pristupačnosti iz priloga I. i III. Direktivi (EU) 2019/882, pravila za praćenje i izvještavanje o uspješnosti Unijinih programa i aktivnosti, pravila za uspostavu Unijina portala za financiranje, pravila za evaluaciju programa te druge horizontalne odredbe koje se primjenjuju na sve programe Unije, na primjer one o informiranju, komunikaciji i vidljivosti.
- (37) Na temelju članka 85. stavka 1. Odluke Vijeća (EU) 2021/1764¹⁵ osobe i subjekti iz prekomorskih zemalja i područja prihvatljivi su za financiranje u skladu s pravilima i ciljevima Programa i mogućim režimima koji se primjenjuju na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani.
- (38) Program zamjenjuje program Obzor Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/695. Uredbu (EU) 2021/695 stoga bi trebalo staviti izvan snage,

¹² Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenog 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

¹³ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

¹⁴ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

¹⁵ Odluka Vijeća (EU) 2021/1764 od 5. listopada 2021. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji, uključujući odnose između Europske unije, s jedne strane, te Grenlanda i Kraljevine Danske, s druge strane (Odluka o prekomorskom pridruživanju, uključujući Grenland) (SL L 355, 7.10.2021., str. 6.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Glava I. – Okvirni program za istraživanja i inovacije

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

1. Ovom Uredbom uspostavlja se Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa („Program”) za trajanje višegodišnjeg financijskog okvira („VFO”) za razdoblje 2028. – 2034., utvrđuju se pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata u vezi s neizravnim aktivnostima u okviru Programa te određuje okvir kojim se uređuje potpora Unije za istraživačke i inovacijske aktivnosti u istom trajanju. Njome se također određuju ciljevi Programa i njegov proračun za to razdoblje, oblici financiranja Unije i pravila za pružanje tog financiranja.
2. Program se provodi putem:
 - (a) posebnog programa uspostavljenog Odlukom Vijeća XX, uključujući suradničke istraživačke aktivnosti sastavnica politika kako je utvrđeno u Uredbi o Europskom fondu za konkurentnost;
 - (b) posebnog programa za istraživanja u području obrane uspostavljenog Uredbom (EU)[XXX] [Europski fond za konkurentnost].
3. Ova se Uredba ne primjenjuje na posebni program za istraživanja u području obrane iz stavka 2. točke (b). Aktivnostima koje će se provoditi u okviru tog posebnog programa i koje su utvrđene u Uredbi (EU) [XXX][Europski fond za konkurentnost] svrha je poticanje konkurentnosti, učinkovitosti i inovacijskih kapaciteta europske obrambene tehnološke i industrijske baze.
4. Pojmovi „Obzor Europa”, „Program” i „posebni program” u ovoj Uredbi odnose se na pitanja relevantna samo za posebni program iz stavka 2. točke (a), osim ako je navedeno drukčije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „istraživačka infrastruktura” znači objekti koji pružaju resurse i usluge istraživačkim zajednicama za provedbu istraživanja i poticanje inovacija u njihovim područjima;
- (2) „tehnološka infrastruktura” znači objekti, oprema, kapaciteti i resursi potrebni za razvoj, testiranje, nadogradnju i validaciju tehnologije – od usluga primijenjenih pretkonkurentnih istraživanja do demonstracije i vrednovanja;
- (3) „neprihvatljiv za bankovno financiranje” znači da pravni subjekt još ne može privući dovoljno ulaganja za potpunu provedbu svojeg poslovnog plana i međunarodno konkuriranje;
- (4) „mješovito financiranje” znači financijska potpora u okviru Europskog vijeća za inovacije („EIC”) koju čini kombinacija bespovratnih sredstava i ulaganja;
- (5) „duboke tehnologije” znači inovacije s potencijalom za pružanje transformativnih rješenja koje se temelje na najnaprednijoj znanosti, tehnologiji i inženjerstvu;
- (6) „europsko partnerstvo” znači inicijativa u kojoj se Unija i privatni i/ili javni partneri obvežu zajednički podupirati razvoj, provedbu i evaluaciju programa aktivnosti i u kojoj svi partneri dijele troškove;
- (7) „otvoreni pristup” znači internetski pristup rezultatima koji je za krajnje korisnike besplatan;
- (8) „otvorena znanost” znači pristup znanstvenom procesu koji uključuje rano i otvoreno dijeljenje istraživanja, otvoreni pristup i odgovorno upravljanje rezultatima, mjere obnovljivosti te uključivanje građana i krajnjih korisnika u istraživanja i inovacije;
- (9) „pretkomercijalna nabava” znači javna ili privatna nabava usluga istraživanja i razvoja koja uključuje podjelu rizika i koristi pod tržišnim uvjetima te konkurentni razvoj u fazama, pri čemu su nabavljene usluge istraživanja i razvoja jasno razdvojene od uvođenja komercijalnih količina krajnjih proizvoda;
- (10) „javna nabava inovativnih rješenja” znači javna ili privatna nabava u kojoj su naručitelji prvi kupci inovativne robe ili usluga koje još nisu šire komercijalno dostupne, i može uključivati ispitivanje sukladnosti;
- (11) „postojeće znanje” znači svi podaci i teorijsko ili praktično znanje bilo kojeg oblika ili prirode, materijalno ili nematerijalno, uključujući sva prava kao što su prava intelektualnog vlasništva, koji se čuvaju prije pristupanja određenoj aktivnosti;
- (12) „valorizacija” znači korištenje rezultata u daljnjim aktivnostima koje nisu obuhvaćene predmetnom aktivnošću, uključujući komercijalno uvođenje;
- (13) „međunarodna europska istraživačka organizacija” znači međunarodna organizacija čiju većinu članova čine države članice ili pridružene zemlje i čiji je glavni cilj promicanje znanstvene i tehnološke suradnje u Europi;
- (14) „profitni pravni subjekt” znači pravni subjekt koji u skladu sa svojim pravnim oblikom ostvaruje dobit ili mu je pravna ili statutarna svrha da raspodjeljuje dobit svojim imateljima udjela ili pojedinačnim članovima;

- (15) „malo ili srednje poduzeće” ili „MSP” znači mikropoduzeće ili malo ili srednje poduzeće kako je definirano u članku 2. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ¹⁶;
- (16) „malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije” znači malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije kako je definirano u točki 2. Priloga Preporuci Komisije (EU) 2025/1099¹⁷;
- (17) „rezultati” znači svi materijalni ili nematerijalni rezultati određenog djelovanja, kao što su podaci i teorijsko i praktično znanje, bilo kojeg oblika ili prirode, bez obzira na to mogu li se zaštititi ili ne, kao i sva s njima povezana prava, uključujući prava intelektualnog vlasništva;
- (18) „pionirski istraživački rad ERC-a” znači istraživački rad na čelu s glavnim istraživačem, uključujući ERC-ovu provjeru koncepta, kojem je domaćin jedan ili više korisnika koji primaju financijska sredstva Europskog istraživačkog vijeća (ERC);
- (19) „aktivnost u području istraživanja i osposobljavanja” znači aktivnost čija je svrha poboljšanje vještina, znanja i mogućnosti za razvoj karijere istraživača i kojom se promiče mobilnost među zemljama, sektorima ili disciplinama;
- (20) „aktivnost za koordinaciju i potporu” znači aktivnost koja doprinosi ostvarenju ciljeva Programa, isključujući istraživačke i inovacijske aktivnosti, osim ako se poduzimaju u okviru komponente „širenje sudjelovanja i izvrsnosti” dijela IV. pod naslovom „Europski istraživački prostor”; i koordinacija u skladu s načelom „odozdo prema gore” bez sufinanciranja istraživačkih aktivnosti iz Unije koja omogućuje suradnju između pravnih subjekata iz država članica i pridruženih zemalja radi jačanja EIP-a;
- (21) „neizravne aktivnosti” znači aktivnosti povezane s istraživanjima i inovacijama za koje Unija pruža financijsku potporu i koje provode sudionici;
- (22) „izravne aktivnosti” znači aktivnosti povezane s istraživanjima i inovacijama koje provodi Komisija putem JRC-a;
- (23) „inovacijski ekosustav” znači ekosustav koji na razini Unije okuplja organizacije čiji je funkcionalni cilj omogućiti razvoj tehnologije i inovacija i koji obuhvaća odnose među materijalnim resursima (kao što su financijska sredstva, oprema i objekti, uključujući istraživačku i tehnološku infrastrukturu), institucijskim subjektima (kao što su visoka učilišta i usluge potpore, organizacije u području istraživanja i tehnologije, poduzeća, ulagatelji – uključujući ulagače u rizični kapital – i financijski posrednici) te nacionalnim, regionalnim i lokalnim subjektima za oblikovanje politika i financiranje;
- (24) „trokut znanja” znači stvaranje mreža između obrazovnih ustanova, istraživačkih organizacija i poduzeća s ciljem uspostave inovacijskih ekosustava koji pogoduju stvaranju inovacijskog portfelja od početka inovacija preko poduzetničkog obrazovanja do osnivanja start-up poduzeća i rasta scale-up poduzeća.

¹⁶ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

¹⁷ Preporuka Komisije (EU) 2025/1099 od 21. svibnja 2025. o definiciji malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, (SL L, 28.5.2025., str. 1.).

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. U skladu s općim i specifičnim ciljevima Europskog fonda za konkurentnost Programom se jačaju konkurentnost i znanstvena i tehnološka baza EU-a te se na temelju izvrsnih istraživanja i inovacija nalaze rješenja za globalna pitanja.
2. Specifični su ciljevi Programa:
 - stvarati visokokvalitetno znanje, vještine i privlačne karijere za istraživače i podupirati stvaranje Europskog istraživačkog prostora (EIP),
 - jačati suradnička istraživanja, razmjenu znanja i valorizaciju na razini EU-a i na međunarodnoj razini,
 - uskladiti prioritete EU-a i nacionalne i regionalne prioritete kako bi se stvorio paneuropski ekosustav istraživanja i inovacija,
 - smanjiti nacionalne i regionalne razlike u istraživačkim i inovacijskim kapacitetima, vještinama i talentima kako bi se ojačali inovacijski ekosustavi,
 - poboljšati položaj Unije u području inovacija, posebno kad je riječ o strateškim tehnologijama i disruptivnim inovacijama, olakšati širenje inovativnih rješenja provedbom aktivnosti normizacije radi poticanja konkurentnosti i odgovarati na najvažnija društvena pitanja,
 - smanjiti rizik i mobilizirati više privatnog financiranja istraživanja i inovacija, posebno za potporu dubokim tehnologijama i rastu inovativnih *start-up* poduzeća i MSP-ova,
 - pridonijeti povećanju javnih i privatnih ulaganja u istraživanja i inovacije u državama članicama, a time i postizanju cilja ulaganja najmanje 3 % bruto domaćeg proizvoda („BDP”) Unije u istraživanja i razvoj.

Članak 4.

Struktura Programa

3. Za potrebe posebnog programa iz članka 1. stavka 2. strukturu Programa čine sljedeći dijelovi, koji doprinose općim i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. i sastavnicama politika iz Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost]:
 - (a) dio I., „Izvrсна znanost”, koji čine sljedeće komponente:
 - i. Europsko istraživačko vijeće (ERC);
 - ii. aktivnosti Marie Skłodowska-Curie (MSCA);
 - iii. znanost za politike Unije: nenuklearne izravne aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra (JRC).

- (b) dio II., „Konkurentnost i društvo”, koji čine sljedeće komponente:
- i. „Konkurentnost”, uključujući istraživačke i inovacijske aktivnosti kojima se podupiru politike u okviru Europskog fonda za konkurentnost, kao što su:
 - (1) suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz poglavlja IV. „Čista tranzicija i industrijska dekarbonizacija” Europskog fonda za konkurentnost;
 - (2) suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz poglavlja V. „Zdravstvo, biotehnologija, poljoprivreda i biogospodarstvo” Europskog fonda za konkurentnost;
 - (3) suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz poglavlja VI. „Digitalno vodstvo” Europskog fonda za konkurentnost;
 - (4) suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz poglavlja VII. „Otpornost i sigurnost, obrambena industrija i svemir” Europskog fonda za konkurentnost;
 - ii. „Društvo”, uključujući istraživačke i inovacijske aktivnosti, kao što su:
 - (1) globalna društvena pitanja;
 - (2) misije EU-a;
 - (3) Instrument za novi europski Bauhaus;
- (c) dio III., „Inovacije”, koji čine sljedeće komponente:
- i. Europsko vijeće za inovacije (EIC);
 - ii. inovacijski ekosustavi, uključujući aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji;
- (d) dio IV., „Europski istraživački prostor”, koji čine sljedeće komponente:
- i. reforma i jačanje europskog sustava istraživanja i inovacija;
 - ii. istraživačka i tehnološka infrastruktura;
 - iii. širenje sudjelovanja i izvrsnosti.

Članak 5.

Horizontalna načela

Program ima sljedeća horizontalna načela:

- (a) osigurava se multidisciplinarni pristup, ako je to primjereno, i društvene i humanističke znanosti integriraju u sve komponente Programa, uključujući posebne pozive na podnošenje prijedloga o temama koje su povezane s društvenim i humanističkim znanostima;
- (b) unapređuju se znanstvene spoznaje i doprinosi oblikovanju informiranih, djelotvornih i prilagodljivih javnih politika u cijeloj Uniji i šire. U Programu se aktivno promiče primjena rezultata javno financiranih istraživanja i znanstvenih dokaza u oblikovanju politika na svim razinama, čime se jačaju veze između istraživanja, inovacija i zasnivanja javnih politika na dokazima. To uključuje poticanje suradničkih mehanizama, inicijativa u području istraživanja i inovacija te veza između znanosti i politike, odnosno oblikovatelja politika i znanstvene zajednice, kao i olakšavanje korištenja rezultata istraživanja u oblikovanju budućih zakonodavnih i regulatornih okvira na svim razinama. Posebno se osigurava da znanstvene spoznaje budu pristupačno prezentirane i relevantne za donositelje odluka i građane, s instrumentima za djelotvornu primjenu rezultata istraživanja, sažetaka politika i preporuka;
- (c) potiče se praksa otvorene znanosti, među ostalim osiguravanjem otvorenog pristupa stručno recenziranim znanstvenim publikacijama o rezultatima, kao i otvorenog pristupa istraživačkim podacima i drugim rezultatima u skladu s načelom „otvoreni koliko je to moguće, zatvoreni koliko je to potrebno”.

Članak 6.

Proračun

- 4. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034. iznosi 175 002 000 000 EUR u tekućim cijenama.
- 5. Iznos iz stavka 1. ovog članka za posebni program iz članka 1. stavka 2. točke (a) okvirno se raspoređuje kako slijedi:
 - (a) 44 079 000 000 EUR za dio I. „Izvrсна znanost”, od čega 2 600 000 000 EUR za nenuklearne izravne aktivnosti Zajedničkog istraživačkog centra (JRC);
 - (b) 75 876 000 000 EUR za dio II. „Konkurentnost i društvo”, od čega:
 - i. 68 270 000 000 EUR za komponentu „Konkurentnost”, od čega:
 - 25 331 000 000 EUR za suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz poglavlja IV. „Čista tranzicija i industrijska dekarbonizacija” Europskog fonda za konkurentnost;
 - 19 650 000 000 EUR za suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz poglavlja V. „Zdravstvo, biotehnologija, poljoprivreda i biogospodarstvo” Europskog fonda za konkurentnost;
 - 16 854 000 000 EUR za suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz poglavlja VI. „Digitalno vodstvo” Europskog fonda za konkurentnost;

6 435 000 000 EUR za suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti iz poglavlja VII. „Otpornost i sigurnost, obrambena industrija i svemir” Europskog fonda za konkurentnost;

ii. 7 606 000 000 EUR za komponentu „Društvo”;

(c) 38 785 000 000 EUR za dio III. „Inovacije”;

(d) 16 262 000 000 EUR za dio IV. „Europski istraživački prostor”, od čega 5 387 000 000 EUR za širenje sudjelovanja i izvrsnosti.

1. Financijska omotnica iz stavka 1. ovog članka i iznosi dodatnih sredstava iz članka 7. mogu se upotrijebiti i za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Programa, npr. aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, za institucijske sustave i platforme informacijske tehnologije, aktivnosti informiranja i komunikacije, uključujući institucijsko priopćavanje političkih prioriteta Unije, te svu drugu tehničku i administrativnu pomoć ili troškove osoblja koji nastanu za Komisiju u upravljanju Programom.
2. Ako je to potrebno kako bi se omogućilo upravljanje aktivnostima koje se ne završe do 31. prosinca 2034., odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2034. da se pokriju potrebni troškovi i omogući upravljanje aktivnostima koje se ne završe do kraja Programa.
3. Proračunske obveze za aktivnosti koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti na više godina u godišnjim obrocima.

Članak 7.

Dodatna sredstva

1. Države članice, institucije, tijela i agencije Unije, treće zemlje, međunarodne organizacije, međunarodne financijske institucije ili treće strane mogu dati dodatne financijske ili nefinancijske doprinose Programu. Dodatni financijski doprinosi čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točaka (a), (d) ili (e) ili članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se na njihov zahtjev staviti na raspolaganje Programu. Komisija ta sredstva izvršava izravno ili neizravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) ili (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Ona se dodaju iznosu iz članka 6. stavka 1. ove Uredbe. Ta se sredstva upotrebljavaju u korist dotične države članice. Ako Komisija ne preuzme pravnu obvezu u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja za dodatne iznose koji su tako stavljeni na raspolaganje Programu, odgovarajući iznosi za koje nisu preuzete obveze mogu se na zahtjev dotične države članice prenijeti natrag na jedan ili više odgovarajućih izvornih programa ili njihovih sljednika.

Članak 8.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje

1. Program se provodi u sinergiji s drugim programima Unije. Aktivnost za koju je primljen doprinos Unije iz drugog programa može primiti i doprinos iz ovog Programa. Pravila relevantnog programa Unije primjenjuju se na odgovarajući doprinos ili se na sve doprinose može primijeniti jedinstveni skup pravila i može se preuzeti samo jedna pravna obveza. Ako se Unijin doprinos temelji na prihvatljivim troškovima, kumulativna potpora iz proračuna Unije ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove aktivnosti i može se izračunati na proporcionalnoj osnovi, u skladu s dokumentima o uvjetima za potporu.
2. Postupci dodjele u okviru Programa mogu se provoditi zajednički u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja s državama članicama, institucijama, tijelima i agencijama Unije, trećim zemljama, međunarodnim organizacijama, međunarodnim financijskim institucijama ili trećim stranama, pod uvjetom da je osigurana zaštita financijskih interesa Unije. Na te se postupke primjenjuje jedinstven skup pravila i oni dovode do preuzimanja jedne pravne obveze. U tu svrhu, partneri u zajedničkom postupku dodjele mogu Programu staviti sredstva na raspolaganje u skladu s člankom 7. ove Uredbe, ili se provedba postupka dodjele može povjeriti partnerima, ako je to primjenjivo u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. U zajedničkim postupcima dodjele predstavnici partnera u zajedničkom postupku dodjele mogu biti i članovi odbora za evaluaciju iz članka 153. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
3. U okviru ovog programa, uz uvjete utvrđene u članku 8. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost], pečat konkurentnosti dodjeljuje se samo visokokvalitetnim aktivnostima koje nisu financirane iz Programa zbog proračunskih ograničenja.
4. Aktivnosti kojima je dodijeljen pečat konkurentnosti mogu financirati države članice.

Članak 9.

Treće zemlje pridružene Programu

1. Program može biti otvoren za sudjelovanje sljedećih trećih zemalja koje će se u potpunosti ili djelomično pridružiti, u skladu s ciljevima iz članka 3. i s relevantnim međunarodnim sporazumima ili odlukama donesenima u okviru tih sporazuma koje se primjenjuju na:
 - (a) članice Europskog udruženja slobodne trgovine koje su i članice Europskog gospodarskog prostora, kao i europske mikrodržave;
 - (b) države pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate;
 - (c) zemlje obuhvaćene Europskom politikom susjedstva;
 - (d) ostale treće zemlje.

2. Sporazumima o pridruživanju sudjelovanju u Programu:
 - (a) osigurava se pravedna ravnoteža u smislu doprinosa i koristi treće zemlje koja sudjeluje u Programu;
 - (b) utvrđuju se uvjeti sudjelovanja u Programu, uključujući izračun financijskih doprinosa, koji se sastoje od operativnog doprinosa i naknade za sudjelovanje, za Program i njegove administrativne troškove;
 - (c) trećoj zemlji ne dodjeljuje se ovlast za donošenje odluka u Programu;
 - (d) jamče se prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i zaštiti svoje financijske interese;
 - (e) ako je relevantno, osigurava se zaštita sigurnosti i javnog poretka Unije.
3. Za potrebe stavka 2. točke (d) treća zemlja daje potrebna prava i pristup u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 i Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i jamstvo da su odluke o izvršenju kojima se uvodi novčana obveza na temelju članka 299. UFEU-a, kao i presude i rješenja Suda Europske unije, izravno izvršive.
4. Za potrebe stavka 1. točke (d) pridruživanje ili djelomično pridruživanje ostalih trećih zemalja moguće je samo ako ispunjavaju sve sljedeće kriterije:
 - (a) imaju dobre kapacitete u području znanosti, tehnologije i inovacija;
 - (b) zalažu se za otvoreno tržišno gospodarstvo utemeljeno na pravilima, uključujući pošteno i pravedno postupanje s pravima intelektualnog vlasništva, i za poštovanje ljudskih prava, što podupiru demokratske institucije;
 - (c) aktivno promiču politike za veću gospodarsku i društvenu dobrobit građana.
5. Opseg pridruživanja Programu svake treće zemlje ovisi o analizi rizika, posebno onih koji bi mogli utjecati na javni poredak i sigurnost Unije u relevantnim područjima politike, uključujući gospodarsku i istraživačku sigurnost, kao i o koristima i širem cilju poticanja gospodarskog rasta i konkurentnosti Unije putem inovacija. U skladu s tim, uz iznimku članica EGP-a, zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata, treće zemlje mogu biti isključene iz dijelova Programa u skladu s ovom Uredbom ili samim sporazumom o pridruživanju.
6. Sporazumom o pridruživanju u kojem se utvrđuju uvjeti za sudjelovanje u Programu propisuje se, u mjeri u kojoj je to moguće, reciprocitet sudjelovanja pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji u jednakovrijednim programima pridruženih zemalja u skladu s uvjetima utvrđenima u tim programima.
7. Uvjetima za određivanje razine financijskih doprinosa iz stavka 2. točke (b) osigurava se redovito automatsko ispravljanje svih znatnih neravnoteža u odnosu na iznos koji subjekti s poslovnim nastanom u pridruženoj zemlji prime na temelju sudjelovanja u Programu, uzimajući u obzir troškove upravljanja, izvršenja i provedbe Programa. Pri dodjeli financijskih doprinosa uzima se u obzir razina sudjelovanja pravnih subjekata pridruženih zemalja u svakom dijelu Programa.

Članak 10.

Izvršenje i oblici financiranja sredstvima Unije

1. Program se provodi u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja s tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (c) te uredbe.
2. Financiranje sredstvima Unije može biti u bilo kojem obliku u skladu s Uredbom (EU) 2024/2509, osobito u obliku bespovratnih sredstava, nagrada, nabave, nefinancijskih donacija i financijskih instrumenata.
3. Uz iznimku financijskih instrumenata u okviru EIC-a (Fond) za koje se potpora Unije pruža u obliku proračunskog jamstva ili financijskog instrumenta, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u okviru operacije mješovitog financiranja, potpora se pruža isključivo putem Instrumenta Europskog fonda za konkurentnost InvestEU i provodi u skladu s primjenjivim pravilima tog instrumenta putem sporazuma o doprinosu ili jamstvu sklopljenih u tu svrhu. Ako upotrebljava Instrument ECF InvestEU, Program osigurava rezervacije za proračunsko jamstvo i financiranje financijskim instrumentima, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u obliku operacije mješovitog financiranja.
4. Ako se financiranje Unije osigurava u obliku bespovratnih sredstava, pruža se kao financiranje koje nije povezano s troškovima ili kao pojednostavnjeno financiranje troškova, posebno u obliku jednokratnih iznosa i jediničnih troškova za osoblje, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509. Financiranje se može osigurati u obliku naknade za stvarno nastale prihvatljive troškove samo ako se ciljevi djelovanja ne mogu ostvariti na drugi način. Ako je potrebno omogućiti druge izvore financiranja, uključujući zajednička ulaganja s nacionalnim sredstvima koja podliježu pravilima o državnim potporama, financiranje se pruža u obliku naknade za stvarno nastale prihvatljive troškove ili pojednostavnjenog financiranja troškova.
5. Za potrebe članka 153. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/2509 odbor za evaluaciju može se u potpunosti ili djelomično sastojati od neovisnih vanjskih stručnjaka.

Članak 11.

Europska partnerstva

1. Ako je to potrebno za postizanje ciljeva utvrđenih u članku 3., aktivnosti na temelju ove Uredbe mogu se provoditi putem europskih partnerstava, standardno putem programa rada.
2. Europska partnerstva temelje se na memorandumu o razumijevanju, koji utvrđuju i potpisuju partneri i u kojem se navodi sljedeće:
 - (a) rezultati koje treba ostvariti, koji moraju biti jasni, mjerljivi i vremenski ograničeni;
 - (b) zahtjevi za izvješćivanje;
 - (c) povezane obveze svih partnera;

- (d) aranžmani za upravljanje s mehanizmom putem kojeg partneri mogu raspravljati i dogovarati se o programiranju i aktivnostima partnerstva.
3. U opravdanim slučajevima europska partnerstva provodit će se tako da se zadaće izvršenja proračuna iz različitih Unijinih programa financiranja povjere tijelima osnovanima na temelju članaka 185. i 187. UFEU-a, u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
 4. Za europska partnerstva uspostavljena na temelju stavaka 2. i 3. ovog članka uvjeti za primanje potpore iz Programa su učinkovito korištenje sredstava Unije, razmjeran financijski doprinos drugih partnera koji barem odgovara doprinosu Unije i pravo glasa Unije u upravljačkim tijelima kojima se osigurava zaštita interesa Unije u partnerstvu. U tu svrhu zajednička poduzeća osnivaju se jedinstvenim aktom o osnivanju kako bi se osigurala usklađenost pravila.
 5. Europska partnerstva:
 - (a) osnivaju se isključivo u slučajevima u kojima samo aktivnost Unije ili drugi oblici potpore u okviru Programa ne bi bili dovoljni za postizanje željenih ciljeva;
 - (b) osnivaju se kako bi se odgovorilo na pitanja koja iziskuju kritičnu masu resursa te jedinstven i koordiniran pristup svih dionika programiranju i provedbi;
 - (c) usklađena su s glavnim politikama i političkim inicijativama Unije i doprinose njihovoj provedbi;
 - (d) odabiru se na konkurentan način na temelju niza mjerljivih kriterija za cijeli životni ciklus i izraženog portfeljnog pristupa, čime se ostvaruje usklađen skup inicijativa;
 - (e) temelje se na *ex ante*, dugoročnim i formalnim obvezama svih partnera da financijski doprinose resursima europskog partnerstva, kojima se upravlja na središnjoj razini, osim u opravdanim iznimnim slučajevima;
 - (f) iziskuju jasan pristup koji se temelji na cijelom životnom ciklusu, uključujući početni plan za provedbu inicijative sa strategijom za postupno ili potpuno ukidanje financiranja Unije.
 6. Doprinosi partnera osim Unije imaju sljedeće oblike:
 - (a) financijski doprinosi operativnom proračunu inicijative;
 - (b) partnersko sufinanciranje vlastitog sudjelovanja ili sudjelovanja njihovih članova u projektima koji se financiraju u okviru inicijative.
 7. Svi partneri osim Unije dostavljaju informacije o strukturi, članstvu i aktivnostima razvijenima u okviru partnerstva. Ako se partnerstva sklapaju s predstavničkim organizacijama i udruženjima, to uključuje redovne informacije o njihovom članstvu.

Poglavlje II.

Izvrсна znanost

Članak 12.

Europsko istraživačko vijeće

1. Europsko istraživačko vijeće osigurava atraktivna i prilagodljiva financijska sredstva koja talentiranim i kreativnim pojedinačnim istraživačima, a posebno istraživačima na početku karijere, i njihovim timovima omogućuju istraživanje najperspektivnijih putova u pionirskim područjima znanosti, bez obzira na njihovo državljanstvo i zemlju podrijetla te na temelju natjecanja na razini čitave Unije isključivo prema kriteriju izvrsnosti.
2. ERC privlači najtalentiranije istraživače iz cijelog svijeta i utvrđuje položaj Unije kao vodećeg svjetskog centra za istraživanja i inovacije.

Članak 13.

Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie

1. Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie podupiru sve faze karijere, razvoj vještina i mobilnost istraživača iz cijelog svijeta, podložno aspektima sigurnosti. Potiču izvrsnost u istraživanju, privlače i zadržavaju izvrsne istraživačke talente i podupiru održive istraživačke karijere u Uniji s ciljem povećanja konkurentnosti Unije u području istraživanja i inovacija.
2. U aktivnostima Marie Skłodowska-Curie financiraju se izvrsne mreže doktoranada, postdoktorske stipendije, razmjene osoblja u području istraživanja i inovacija, kao i mehanizmi potpore za održivost karijera u cilju privlačenja i zadržavanja najperspektivnijih talenata. U prvi plan stavlja se međunarodna, međusektorska i interdisciplinarna suradnja, kao i informiranje o znanosti. To financiranje podupire najsuvremenija istraživanja i posebno je namijenjeno za razvoj istraživačkih talenata, zbog čega je predviđena ciljana potpora za istraživače na početku karijere. Podupire utvrđivanje položaja Unije kao glavnog odredišta za istraživače.

Članak 14.

Zajednički istraživački centar

1. Zajednički istraživački centar pruža neovisno znanje i znanost utemeljene na dokazima, čime podupire politike EU-a u pozitivnom utjecanju na društvo. To se provodi putem izravnih aktivnosti JRC-a i sudjelovanja JRC-a u neizravnim aktivnostima. Na izravne aktivnosti ne primjenjuje se glava II. poglavlja II. Odstupajući od članka 21. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 JRC može

ponovno koristiti prihode ili iznose koji proizlaze iz njegovih istraživačkih aktivnosti (patenata, licencija itd.).

Poglavlje III.

Konkurentnost i društvo

Članak 15.

Suradnička istraživanja

1. Suradnička istraživanja podupiru stvaranje transnacionalnih mreža suradnje u području istraživanja i inovacija, koje okupljaju subjekte iz različitih disciplina, radi potpore razvoju i brzom širenju visokokvalitetnih rezultata u korist industrijske konkurentnosti Unije, svemira, sigurnosti, čiste tranzicije, pripravnosti i otpornosti, odgovaranja na društvena pitanja, uključujući kulturu i kreativnost, te radi povećanja učinka istraživanja kao temelja i potpore za politike Unije.
2. Aktivnosti se provode na uravnotežen način između nižih i viših razina tehnološke spremnosti, čime se obuhvaća cijeli lanac vrijednosti.
3. Ovaj Program uključuje suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti u posebnim dijelovima programa rada donesenih na temelju poglavlja od IV. do VII. Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost]. Ti se programi rada donose u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) XXX [Uredba o Europskom fondu za konkurentnost].
4. Program podupire aktivnosti za odgovor na globalna društvena pitanja u područjima jačanja demokratskih vrijednosti i suzbijanja dezinformacija, uključujući vladavinu prava i temeljna prava, pri čemu promiče socioekonomske transformacije koje doprinose uključivosti i rastu i odgovara na demografske i međugeneracijske probleme, među ostalim iz perspektive mladih i u kontekstu upravljanja migracijama i integracije migranata.
5. Program doprinosi misijama EU-a, posebno utvrđivanjem prioriternih mjera za financiranje istraživanja i inovacija za razvoj novog znanja, tehnologija, usluga i proizvoda s obzirom na njihove ciljeve. Financiranje misija EU-a uspostavljenih na temelju članka 8. Uredbe (EU) 2021/695 dodjeljuje se na temelju programa rada za razdoblje do proračunske godine 2030.
6. Program podupire komponentu istraživanja i inovacija Instrumenta za novi europski Bauhaus.

Poglavlje IV.

Inovacije

Članak 16.

Europsko vijeće za inovacije (EIC)

1. EIC utvrđuje, razvija i unapređuje duboke tehnologije i disruptivne inovacije, od istraživanja do rasta. To se provodi uglavnom putem otvorenih poziva na podnošenje prijedloga odozdo prema gore, pri čemu se osigurava ravnoteža portfelja aktivnosti u svim tematskim područjima. Dopunjava se ciljanim tematskim pozivima i pozivima na podnošenje prijedloga za konkretna pitanja u područjima od potencijalnog strateškog interesa, uz blisku koordinaciju i sinergiju sa sastavnicama politika ECF-a, posebno s Instrumentom ECF InvestEU.
2. EIC može posebno pružati sljedeće vrste potpore:
 - (a) bespovratna sredstva za visokorizična istraživanja iz Tragača za napredna istraživanja, među ostalim za provjeru koncepta i izradu prototipa;
 - (b) tranzicijska bespovratna sredstva za razvoj putova prema komercijalnom razvoju za rezultate istraživanja, uključujući stvaranje *spin-off* i *start-up* poduzeća;
 - (c) mješovito financiranje u okviru Akceleratora EIC-a i potporu isključivo za ulaganja namijenjena pojedinačnim poduzećima kako bi razvijala svoje inovacije i dovodila ih do tržišta;
 - (d) poticaje za naručitelje kako bi testirali i osigurali prve kupce za dubokotehnološke i disruptivne inovacije;
 - (e) usluge poslovnog akceleratora kako bi se financiranje EIC-a dopunilo pružanjem pristupa, uz komplementarnost i koordinaciju sa savjetnikom za projekte iz poglavlja III. Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost], te stručnom znanju, obučavanju i mentorstvu i uparivanju s ulagačima, naručiteljima, poduzećima i drugim inovacijskim partnerima u području dubokih tehnologija.
3. Vrste potpore iz stavka 2. fleksibilno se kombiniraju u izazovima EIC-a koje osmišljaju i nadziru voditelji programa EIC-a. Na provedbu izazova EIC-a primjenjuje se pristup koji se temelji na portfeljima, u kojem se aktivnosti odabiru na temelju komplementarnosti kako bi se postigli zadani ciljevi i međusobno komuniciralo pod nadzorom voditelja programa EIC-a.
4. Sva investicijska potpora EIC-a provodi se iz jednog ili više namjenskih ulagačkih instrumenata uspostavljenih u skladu s pravom države članice (Fond EIC-a). Fond EIC-a strukturiran je tako da može privući druge javne ili privatne ulagače kako bi se povećao učinak poluge doprinosa Unije.

5. EIC može podupirati inovacije u području kritičnih tehnologija, posebno onih s obrambenom primjenom, u bliskoj koordinaciji sa sastavnicom politike ECF-a „Otpornost i sigurnost, obrambena industrija i svemir”. U tim se slučajevima primjenjuju članci 51. i 52. Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost].

Članak 17.

Inovacijski ekosustavi

1. Program podupire organizacije u stvaranju konkurentnih, jakih i povezanih inovacijskih ekosustava i okvirnih uvjeta. U tu se svrhu nastoje ostvariti sinergije s programima Unije, kao i s nacionalnim i regionalnim programima.
2. Program podupire aktivnosti za poticanje integracije trokuta znanja – visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzeća – u cijeloj Uniji.

Poglavlje V.

Europski istraživački prostor

Članak 18.

Europski istraživački prostor i infrastruktura

1. Cilj je Europskog istraživačkog prostora („EIP”) stvoriti jedinstveno tržište bez granica za istraživanja, inovacije i tehnologiju u cijeloj Uniji, na kojem će istraživači, znanstvene spoznaje i tehnologija slobodno cirkulirati.
2. U Programu se osigurava djelotvorno promicanje i zaštita vrijednosti i načela EIP-a i Pakta za istraživanje i inovacije, posebno etičnosti i integriteta u istraživanjima i inovacijama, slobode znanstvenog istraživanja, rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, te promicanje atraktivnih istraživačkih karijera i mobilnosti. Financiranjem istraživačke i tehnološke infrastrukture doprinosi se uspostavi solidnog i usklađenog ekosustava vrhunskih održivih objekata i usluga u Uniji, što se nadovezuje na prioritarnu paneuropsku infrastrukturu i komplementarne najsuvremenije nacionalne kapacitete i za što se koriste instrumenti financiranja, uključujući europska partnerstva. Doprinos iz Programa iznosi do 20 % troškova izgradnje kritičnih novih vrhunskih kapaciteta za europsku istraživačku i tehnološku infrastrukturu.
3. Iz instrumenta za političku podršku državama članicama i pridruženim zemljama pruža se praktična stručna potpora za osmišljavanje, provedbu i evaluaciju reformi kojima se poboljšava kvaliteta njihovih ulaganja, politika i sustava u području istraživanja i inovacija. On doprinosi izgradnji jačih i djelotvornijih nacionalnih istraživačkih i inovacijskih sustava, kao i jačeg Europskog istraživačkog prostora.

Članak 19.

Širenje

1. Za potrebe financiranja aktivnosti iz stavka 5. točkaka (a) i (b) „zemlje širenja” su Bugarska, Češka, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska, Rumunjska i Slovačka.
2. Za potrebe financiranja aktivnosti iz stavka 5. točke (b) „tranzicijske zemlje” su Cipar, Estonija, Grčka, Malta, Portugal i Slovenija.
3. Samo pravni subjekti s poslovnim nastanom u zemljama širenja ili tranzicijskim zemljama prihvatljivi su kao koordinatori u okviru komponente „širenje sudjelovanja i izvrsnosti” dijela Programa „Jačanje EIP-a”.
4. Za pridružene zemlje pravni subjekti s popisa prihvatljivih zemalja kako je utvrđen na temelju pokazatelja i objavljen u programu rada u potpunosti su prihvatljivi kao koordinatori u okviru te komponente. Pravni subjekti iz najudaljenijih regija kako su utvrđene u članku 349. UFEU-a također su prihvatljivi kao koordinatori u okviru te komponente i podliježu istim pravilima koja se primjenjuju na zemlje širenja u skladu s ovim člankom, osim stavka 7.
5. „Širenje” uključuje sljedeće:
 - (a) mjere za izgradnju kapaciteta;
 - (b) mjere kojima se podupire umrežavanje, vrednovanje znanja, suzbijanje odljeva mozgova i posebna potpora nacionalnim kontaktnim točkama.
6. Program pomaže zemljama širenja i tranzicije da pojačaju svoje sudjelovanje i promiče široku geografsku pokrivenost izvrsnim suradničkim projektima. Države članice provode tome proporcionalne mjere.
7. Od 2030. pristup mjerama za izgradnju kapaciteta ograničen je na one zemlje širenja koje su povećale svoje stvarne rashode za javna ulaganja u istraživanja i razvoj u posljednjoj godini za koju su dostupni podaci u usporedbi s godinom koja joj je prethodila.

Glava II. – Pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 20.

Pravila ECF-a

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se članak 10. stavci 2. i 3. o davanju prednosti EU-u, članak 13. o primjeni pravila o klasificiranim i osjetljivim podacima te članak 20. o ubrzanim i ciljanim mjerama za konkurentnost Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost], osim ako je određeno drukčije.

Članak 21.

Prihvatljivost

1. Kriteriji prihvatljivosti utvrđuju se za potporu ostvarenju općih i posebnih ciljeva utvrđenih u članku 3., u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, i primjenjuju se na sve postupke dodjele u okviru Programa.
2. U postupcima dodjele u okviru izravnog i neizravnog upravljanja za financiranje sredstvima Unije mogu biti prihvatljive sljedeće kategorije pravnih subjekata:
 - (a) subjekti s poslovnim nastanom u državi članici;
 - (b) subjekti s poslovnim nastanom u pridruženoj trećoj zemlji;
 - (c) drugi subjekti s poslovnim nastanom u nepridruženim trećim zemljama s niskim do srednjim dohotkom ili, iznimno, u ostalim nepridruženim trećim zemljama ako je dotična treća zemlja navedena u programu rada koji je donijela Komisija;
 - (d) drugi subjekti sa sjedištem u nepridruženim trećim zemljama ako je financiranje takvih subjekata bitno za provedbu aktivnosti i doprinosi ostvarivanju ciljeva iz članka 3.
3. Osim ako je u programu rada predviđeno drukčije, kako bi bili prihvatljivi za sudjelovanje u aktivnostima dodjele bespovratnih sredstava, pravni subjekti moraju formirati konzorcij koji za korisnike ima tri međusobno neovisna pravna subjekta, od kojih svaki ima poslovni nastan u različitoj zemlji kako slijedi:
 - (a) barem dva pravna subjekta imaju poslovni nastan u različitim državama članicama; i

- (b) najmanje još jedan pravni subjekt ima poslovni nastan u drugoj državi članici ili pridruženoj zemlji.
4. Pionirski istraživački rad ERC-a, aktivnosti EIC-a, aktivnosti u području istraživanja i osposobljavanja i aktivnosti čiji je primarni cilj provedba pretkomercijalne nabave ili nabave inovativnih rješenja može provoditi jedan ili više pravnih subjekata pod uvjetom da jedan od tih pravnih subjekata ima poslovni nastan u državi članici ili pridruženoj zemlji.
 5. Koordinacijske i potporne aktivnosti može provoditi jedan ili više pravnih subjekata koji poslovni nastan mogu imati u državi članici, pridruženoj zemlji ili, u iznimnim slučajevima, drugoj trećoj zemlji.
 6. U skladu s člankom 136. Financijske uredbe ograničenja prihvatljivosti primjenjuju se iz sigurnosnih razloga na dobavljače koji se u skladu s pravom EU-a smatraju visokorizičnima.
 7. Za međunarodne europske istraživačke organizacije i pravne subjekte osnovane na temelju prava Unije smatra se da poslovni nastan imaju u državi članici različitoj od one u kojoj imaju poslovni nastan ostali pravni subjekti koji sudjeluju u aktivnosti.
 8. Za međunarodne organizacije koje nisu međunarodne europske istraživačke organizacije smatra se da poslovni nastan imaju u nepridruženoj trećoj zemlji, osim ako je drukčije predviđeno u programu rada ili pozivu na podnošenje prijedloga.
 9. Uz članak 168. stavke 2. i 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 pridružene treće zemlje iz članka 9. stavka 1. i međunarodne organizacije mogu, ako je relevantno, sudjelovati u svim mehanizmima nabave iz članka 168. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i od njih ostvarivati koristi. Pravila za države članice primjenjuju se *mutatis mutandis* na pridružene treće zemlje i međunarodne organizacije sudionice.
 10. U postupcima dodjele za financiranje nisu prihvatljive sljedeće aktivnosti:
 - (a) aktivnosti zabranjene u skladu s pravom Unije, primjenjivim međunarodnim pravom ili nacionalnim pravom u svim državama članicama; aktivnosti koje su već u cijelosti financirane iz drugih javnih ili privatnih izvora, osim doprinosa Unije u kontekstu aktivnosti iz članka 8. stavka 1.;
 - (b) aktivnosti čiji je cilj kloniranje ljudi u reproduktivne svrhe;
 - (c) aktivnosti namijenjene izmjenama genetskog naslijeđa ljudi koje bi takve modifikacije mogle učiniti nasljednima, osim istraživanja koja se odnose na liječenje karcinoma spolnih žlijezda;
 - (d) aktivnosti namijenjene stvaranju ljudskih embrija isključivo u svrhu istraživanja, tehnološkog razvoja i demonstracijskih aktivnosti ili u svrhu dobivanja matičnih stanica, uključujući prijenosom jezgre somatskih stanica.
 - (e) istraživanja ljudskih matičnih stanica odraslih osoba i embrija mogu se financirati ovisno o sadržaju znanstvenog prijedloga i zakonodavnom okviru uključenih država članica.

Za potrebe prvog podstavka točke (a) u ni jednoj državi članici ne osiguravaju se financijska sredstva za istraživačke, tehnološke ili demonstracijske aktivnosti koje su u toj državi članici zabranjene.

11. Osim razloga utvrđenih u članku 132. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 postupci dodjele i pravne obveze koje iz njih proizlaze omogućuju raskid ako nije vjerojatno da će se ciljevi aktivnosti ostvariti uopće ili u zadanom roku ili ako aktivnost više nije politički relevantna.
12. U programu rada ili dokumentima povezanim s postupkom dodjele mogu se navesti kriteriji prihvatljivosti utvrđeni u ovoj Uredbi ili utvrditi dodatni kriteriji prihvatljivosti za posebne aktivnosti, među ostalim kako bi se uzeli u obzir posebni zahtjevi politike.

Članak 22.

Etika i istraživački integritet

1. Aktivnosti koje se provode moraju biti u skladu s:
 - (a) relevantnim pravom Unije te nacionalnim i međunarodnim pravom, uključujući Povelju Europske unije o temeljnim pravima i Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te njezine dopunske protokole;
 - (b) etičkim načelima (uključujući najviše standarde istraživačkog integriteta).
2. Za postupke dodjele utvrđene u programu rada pravni subjekti koji sudjeluju u aktivnosti moraju ispuniti sve sljedeće zahtjeve:
 - (a) dostaviti samoprocjenu etičnosti u vezi s ciljem, provedbom i vjerojatnim učinkom aktivnosti, uključujući potvrdu i opis usklađenosti sa stavkom 1.;
 - (b) dostaviti potvrdu da će aktivnosti biti u skladu s (i) Europskim kodeksom ponašanja za istraživački integritet i (ii) globalnim kodeksom ponašanja za pravedna istraživačka partnerstva te da se neće provoditi nikakve aktivnosti isključene iz financiranja;
 - (c) za aktivnosti koje se provode izvan Unije dostaviti potvrdu da bi iste aktivnosti bile dopuštene u nekoj državi članici;
 - (d) za aktivnosti u kojima se koriste matične stanice iz ljudskih embrija dostaviti, prema potrebi, pojedinosti povezane s mjerama licenciranja i kontrole koje poduzimaju nadležna tijela dotičnih država članica, kao i pojedinosti etičkih odobrenja koja se moraju dobiti prije početka predmetnih aktivnosti;
 - (e) ishoditi sva odobrenja i druge obvezne dokumente od relevantnih nacionalnih, lokalnih etičkih odbora ili drugih tijela, kao što su tijela za zaštitu podataka, prije početka relevantnih aktivnosti i čuvati te dokumente u spisu koji se na zahtjev dostavlja Komisiji ili relevantnom provedbenom tijelu.

Poglavlje II.

Bespovratna sredstva

Članak 23.

Pozivi na podnošenje prijedloga

1. Poziv na podnošenje prijedloga nije obvezan za koordinacijske i potporne aktivnosti koje:
 - (a) provodi JRC ili pravni subjekti navedeni u programu rada; i
 - (b) nisu obuhvaćene područjem primjene poziva na podnošenje prijedloga u skladu s člankom 198. točkom (e) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. U programu rada navode se pozivi na podnošenje prijedloga u čijem se okviru mogu dodjeljivati pečati konkurentnosti. Informacije o zahtjevu i evaluaciji mogu se dijeliti s tijelima zainteresiranima za financiranje pod uvjetom sklapanja sporazuma o povjerljivosti, osim ako se podnositelj prijedloga tome izričito usprotivi.

Članak 24.

Financijska sposobnost podnositelja prijedloga

1. Uz iznimke navedene u članku 201. stavku 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 financijska sposobnost provjerava se samo ako je iznos financijskih sredstava Unije zatraženih za aktivnost jednak ili veći od 1 000 000 EUR.
2. Neovisno o stavku 1., ako postoje opravdani razlozi za sumnju u financijsku sposobnost podnositelja prijedloga ili ako postoji veći rizik zbog njegova sudjelovanja u nekoliko tekućih aktivnosti financiranih iz istraživačkih i inovacijskih programa Unije, provjerava se i financijska sposobnost drugih podnositelja prijedloga ili koordinatora, čak i ako je iznos zatraženih financijskih sredstava ispod praga iz stavka 1.
3. Ako financijsku sposobnost strukturno jamči drugi pravni subjekt, provjerava se financijska sposobnost tog drugog pravnog subjekta.
4. U slučaju slabe financijske sposobnosti podnositelja prijedloga kao uvjet za sudjelovanje podnositelja prijedloga može se zadatai dostavljanje izjave povezanog subjekta o solidarnoj odgovornosti.
5. Doprinos mehanizmu uzajamnog osiguranja iz članka 30. smatra se dostatnim jamstvom u skladu s člankom 155. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Od korisnika se ne mogu prihvatiti niti im se mogu nametnuti dodatna jamstva ni osiguranje.

Članak 25.

Kriteriji za dodjelu i odabir

1. Prijedlozi se evaluiraju na temelju sljedećih kriterija za dodjelu:

- (a) izvrsnost;
- (b) učinak;
- (c) kvaliteta i učinkovitost provedbe.

Pojedinosti o primjeni kriterija za dodjelu iz stavka 1. utvrđuju se u programu rada.

2. Odstupajući od stavka 1., na evaluacije u okviru pionirskog istraživačkog rada ERC-a te na aktivnosti u području istraživanja i osposobljavanja primjenjuje se samo kriterij izvrsnosti iz točke (a) tog stavka.

Članak 26.

Vrijeme do dodjele bespovratnih sredstava

1. Odstupajući od članka 197. stavka 2. prvog podstavka Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 primjenjuju se sljedeći rokovi:

- (a) za obavješćivanje svih podnositelja prijedloga o ishodu evaluacije njihovih prijedloga najviše pet mjeseci od zadnjeg dana za podnošenje cjelovitih prijedloga;
- (b) za potpisivanje sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s podnositeljima prijedloga najviše sedam mjeseci od zadnjeg dana za podnošenje cjelovitih prijedloga.

2. U programu rada mogu se utvrditi kraći rokovi od onih iz stavka 1.

3. Uz iznimke utvrđene u članku 197. stavku 2. drugom podstavku Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 rokovi iz stavka 1. ovog članka mogu se prekoračiti za aktivnosti ERC-a, pristup orijentiran na misije i u slučajevima u kojima se za aktivnosti provodi etička procjena, sigurnosna kontrola ili procjena s ciljem zaštite konkurentnosti Unije, uključujući njezinu stratešku imovinu i interese.

Članak 27.

Stope financiranja

1. Jedinstvena stopa financiranja po aktivnosti primjenjuje se za cjelokupni rad financiran u okviru te aktivnosti. Najviša stopa po aktivnosti utvrđuje se u programu rada.

2. Može se naknaditi do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti u okviru Programa, osim za profitne pravne subjekte, kojima se može naknaditi do 70 %

ukupnih prihvatljivih troškova. Iznimno, MSP-ovima se može financirati do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova.

Članak 28.

Neizravni troškovi

1. Neizravni prihvatljivi troškovi iznose 25 % ukupnih izravnih prihvatljivih troškova, isključujući prihvatljive izravne troškove za podugovaranje, financijsku potporu trećim stranama i sve jedinične troškove ili jednokratne iznose koji uključuju neizravne troškove. Prema potrebi, neizravni troškovi uključeni u jedinične troškove ili jednokratne iznose izračunavaju se primjenom paušalne stope iz prethodne rečenice.
2. Neovisno o stavku 1., ako se tako propiše u programu rada, neizravni troškovi mogu se prijaviti u obliku jednokratnog iznosa ili jediničnih troškova.

Članak 29.

Prihvatljivi troškovi

1. Odstupajući od članka 193. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 troškovi resursa koje treće strane stavljaju na raspolaganje putem doprinosa u naravi prihvatljivi su do iznosa izravnih prihvatljivih troškova treće strane.
2. Odstupajući od članka 195. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 prihod ostvaren iskorištavanjem rezultata ne smatra se prihodom od aktivnosti.

Članak 30.

Mehanizam uzajamnog osiguranja

1. Uspostavlja se mehanizam uzajamnog osiguranja („Mehanizam”) koji zamjenjuje i nasljeđuje mehanizam uspostavljen u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) 2021/695. Mehanizam pokriva rizik povezan s nenaplatom iznosa koje duguju određeni korisnici ECF-a u okviru izravnog upravljanja, kao i sve unaprijed poznate rizike pokrivena u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) 2021/695.
2. Mehanizmom upravlja Unija, koju predstavlja Komisija, koja djeluje kao izvršitelj. Komisija provedbenim aktom utvrđuje posebna pravila za rad Mehanizma.
3. Korisnici daju doprinos koji se prebija s početnim pretfinanciranjem i vraća korisnicima u trenutku plaćanja preostalog iznosa.
4. Svaki financijski povrat na temelju Mehanizma i svi vraćeni iznosi čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 za Program ili nasljednika Programa. Ako povrat nije dovoljan, Mehanizam ne intervenira, a tijelo koje je dodijelilo bespovratna sredstva izravno osigurava povrat svih iznosa.

5. Nakon što se dodijele sva bespovratna sredstva za koja je rizik pokriven Mehanizmom, Komisija može povratiti sve iznose koje drži Mehanizam i taj povrat čini vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 za Program ili nasljednika Programa.

Članak 31.

Vlasništvo nad rezultatima

1. Korisnici su vlasnici rezultata koje proizvedu.
2. Rezultati su u zajedničkom vlasništvu dvaju ili više korisnika ako su ih oni proizveli zajedno i ako nije moguće:
 - (a) utvrditi točan doprinos svakog korisnika niti
 - (b) odvojiti rezultate pri podnošenju zahtjeva za njihovu zaštitu.

Zajednički vlasnici u pisanom se obliku dogovaraju o dodjeli i uvjetima ostvarivanja zajedničkog vlasništva. Osim ako je dogovoreno drukčije, svaki zajednički vlasnik može odobriti neisključive licencije trećim osobama za valorizaciju rezultata u zajedničkom vlasništvu (bez prava na podlicenciranje) uz uvjet da su ostali zajednički vlasnici o tome unaprijed obaviješteni te da dobiju poštenu i razumnu naknadu. Zajednički vlasnici mogu se u pisanom obliku dogovoriti o primjeni nekog drugog rješenja umjesto zajedničkog vlasništva.

3. Ako treće strane uključene u aktivnost (uključujući osoblje) imaju prava na rezultate, korisnici osiguravaju da se ta prava mogu ostvarivati na način koji je u skladu s njihovim obvezama kad je riječ o tim rezultatima.
4. Na prijenos vlasništva mogu se primjenjivati uvjeti utvrđeni u programu rada, uvjetima poziva ili sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava, uključujući zahtjev za prenošenje svih obveza u vezi s rezultatima.

Članak 32.

Valorizacija i diseminacija

1. Korisnici upravljaju svojim rezultatima u skladu s obvezama utvrđenima u programu rada, uvjetima poziva ili sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava. U okviru toga korisnici:
 - (a) štite svoje rezultate ako je to opravdano, posebno ako rezultati imaju komercijalni potencijal;
 - (b) odobravaju pristup svojim rezultatima i pozadinskom znanju ako je to potrebno za provedbu zadataka iz aktivnosti ili za valorizaciju rezultata, među ostalim za komercijalno uvođenje;

- (c) poduzimaju sve što je u njihovoj moći kako bi izravno ili neizravno valorizirali svoje rezultate, među ostalim prijenosom ili licenciranjem; ako se rezultati ne valoriziraju u određenom razdoblju, Komisija može utvrditi instrumente i alate, kao što su oni koji služe strategiji valorizacije iz poglavlja III. Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost], koje predmetni korisnici trebaju koristiti za olakšavanje valorizacije tih rezultata;
- (d) objavljuju rezultate na odgovarajući način što je prije moguće, pri čemu čuvaju povjerljivost rezultata ako je to potrebno radi zaštite intelektualnog vlasništva, zbog sigurnosnih pitanja ili iz legitimnih interesa;
- (e) pridržavaju se prakse otvorene znanosti, među ostalim:
 - i. osiguravaju otvoreni pristup svim stručno recenziranim znanstvenim publikacijama o rezultatima;
 - ii. odgovorno upravljaju istraživačkim podacima u okviru aktivnosti i drugim rezultatima u skladu s načelima „vidljivosti”, „pristupačnosti”, „interoperabilnosti” i „mogućnosti ponovne uporabe” (načela FAIR) te osiguravaju otvoreni pristup tim podacima, osim ako bi to bilo protivno legitimnim interesima, uključujući komercijalne interese, ili drugim ograničenjima;
- (f) osim ako je drukčije predviđeno u programu rada ili uvjetima poziva, izrađuju i redovito ažuriraju plan za upravljanje svojim rezultatima, uključujući podatke;
- (g) omogućuju besplatan pristup svojim rezultatima u svrhu razvoja, provedbe i praćenja njihovih politika ili programa sljedećim subjektima:
 - i. institucijama, tijelima, uredima ili agencijama Unije;
 - ii. nacionalnim tijelima država članica, ako je tako predviđeno u programu rada, uvjetima poziva na podnošenje prijedloga ili sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava.

Članak 33.

Pretkomercijalna nabava i javna nabava inovativnih rješenja

1. Aktivnosti za koje se dodjeljuju bespovratna sredstva mogu uključivati ili za primarni cilj imati pretkomercijalnu nabavu ili nabavu inovativnih rješenja. Te postupke javne nabave trebaju provoditi korisnici koji su javni naručitelji ili privatni naručitelji.
2. U postupcima nabave:
 - (a) ako ih provode javni naručitelji: poštuju se pravila tržišnog natjecanja i načela transparentnosti, nediskriminacije, jednakog postupanja, dobrog financijskog upravljanja, proporcionalnosti, kao i primjenjiva pravila EU-a za jačanje otpornosti u lancima opskrbe i regulatorni sektorski zahtjevi;

- (b) ako ih provode privatni naručitelji: postupa se u skladu s načelima UFEU-a, pravilima tržišnog natjecanja i primjenjivim ugovornim pravom, pravilima EU-a za jačanje otpornosti u lancima opskrbe i regulatornim sektorskim zahtjevima;
 - (c) može se odobriti sklapanje više ugovora u okviru istog postupka (više dobavljača);
 - (d) predviđa se sklapanje ugovora s ponuđačima koji nude najbolju vrijednost za novac, pri čemu se osigurava da ne postoje sukobi interesa.
3. U slučaju pretkomercijalne nabave postupak nabave može imati dvije umjesto tri faze i može uključivati kupnju prvih rješenja svoje vrste kako bi se provedba pojednostavnila i ubrzala.
4. Mogu se primjenjivati posebni uvjeti, među ostalim za mjesto izvršenja nabavljenih usluga, robe ili radova i za vlasništvo i pristup rezultatima. Kao dio toga, za pretkomercijalnu nabavu:
- (a) ugovaratelji su vlasnici barem prava intelektualnog vlasništva nad rezultatima koje su proizveli, a naručitelji imaju barem besplatan pristup rezultatima za vlastitu uporabu te svojim trenutačnim i budućim ugovarateljima omogućuju slobodan pristup rezultatima kako bi ih mogli koristiti za naručitelje;
 - (b) u slučaju prekomjernih ovisnosti u lancu opskrbe, problema u vezi sa sigurnošću opskrbe s ugovarateljima ili u izvanrednim situacijama u kojima ugovaratelji ne mogu ponuditi dostatna rješenja za zadovoljavanje šire potražnje na tržištu EU-a naručitelji imaju pravo dati ili zahtijevati od ugovaratelja da trećim stranama daju pravo na komercijalno korištenje rezultata za naručitelja i za šira tržišta na neisključivoj osnovi te pod poštenim i razumnim uvjetima;
 - (c) ako ugovaratelji ne iskoriste svoje rezultate na tržištu u određenom roku ili ako zloupotrijebe svoje rezultate na štetu javnog interesa, od njih se može zahtijevati da svoje vlasništvo nad rezultatima prenesu na naručitelje.
5. Nabava koju provodi Komisija ili provedbena tijela može biti u obliku pretkomercijalne nabave ili javne nabave inovativnih rješenja. Komisija ili relevantno provedbeno tijelo provodi tu nabavu u svoje ime ili zajedno s javnim naručiteljima iz država članica i pridruženih zemalja.

Poglavlje III.

Europsko vijeće za inovacije

Članak 34.

Posebna pravila za Europsko vijeće za inovacije

1. U skladu s člankom 20. stavkom 2. točkom (a) podtočkom i. Uredbe (EU) XXX [Europski fond za konkurentnost] bespovratna sredstva EIC-a za tranziciju mogu se dodjeljivati bez poziva na podnošenje prijedloga u svrhu daljnjeg financiranja rezultata proizvedenih u aktivnostima koje se financiraju iz Programa i Uredbe (EU) 695/2021 o programu Obzor Europa.
2. Akcelerator EIC-a pruža potporu samo pojedinačnim korisnicima i pojedinačnim subjektima u koje se ulaže koji su MSP-ovi, uključujući *start-up* poduzeća i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije.
3. Prijedlog za aktivnosti Akceleratora EIC-a može podnijeti jedan ili više pravnih subjekata koji namjeravaju osnovati ili podupirati potencijalnog primatelja, uz prethodnu suglasnost tog primatelja. Bude li taj primatelj odabran za financiranje, sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava i sporazum o ulaganju potpisuju se samo s njim.
4. U slučaju aktivnosti mješovitog financiranja korisnik i subjekt u koji se ulaže mogu se razlikovati u smislu da subjekt u koji se ulaže može biti holding ili matično društvo korisnika.
5. Tijela za financiranje koja provode programe Unije ili nacionalne ili regionalne programe koje je certificirala Komisija mogu izravno podnijeti prijedlog na poziv EIC-a za bespovratna sredstva za tranziciju ili Akcelerator EIC-a ako je taj prijedlog proizišao iz projektnog preispitivanja aktivnosti koja je financirana iz certificiranog programa i podložno uvjetima utvrđenima u programu rada EIC-a (program Plug In EIC-a).
6. Kad je riječ o Akceleratoru EIC-a, treći evaluacijski kriterij utvrđen u članku 25. stavku 1. zamjenjuje se razinom rizika aktivnosti, kvalitetom i učinkovitošću provedbe te potrebom za potporom Unije.
7. Ulaže se u subjekte koji nisu prihvatljivi za bankovno financiranje te uz zajednička ulaganja drugih privatnih ulagača. Međutim, ako se takva potpora ne pruža u cijelosti iz Europskog fonda za konkurentnost, potpora se može pružiti i subjektima u koje se ulaže koji jesu prihvatljivi za bankovno financiranje ili bez sudjelovanja drugih ulagača kako bi se zaštitili strateški interesi Unije.
8. Odstupajući od članka 212. stavka 2. točke (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 na mjere ulaganja Akceleratora EIC-a ne primjenjuju se uvjeti koji se odnose na gospodarsku održivost.

9. Aktivnosti mješovitog financiranja suspendiraju se, izmjenjuju ili, ako je to opravdano, prekidaju ako se ne ostvare mjerljive ključne etape ili ako korisnik bez opravdanog razloga odbije investicijsku potporu.
10. Iz Fonda EIC-a mogu se dodjeljivati naknadna ulaganja:
 - (a) ako je to potrebno za zaštitu strateške imovine, interesa, autonomije ili sigurnosti Unije; ili
 - (b) ako se bez naknadnih ulaganja sljedeći krugovi financiranja ne bi nastavili ili bi se nastavili po znatno nepovoljnijim uvjetima.
11. U programu rada EIC-a mogu se utvrditi dodatna ograničenja za dodjelu naknadne potpore.

Članak 35.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) 695/2021 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.

Članak 36.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu dotičnih aktivnosti do njihova zaključenja, na temelju Uredbe (EU) 695/2021, koja se nastavlja primjenjivati na dotične aktivnosti do njihova zaključenja.
2. Iz financijske omotnice za Program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebni radi osiguravanja prelaska na Program s mjera donesenih u skladu s prethodnom Uredbom (EU) 695/2021.

Članak 37.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

**IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG
PRIJEDLOGA**

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	3
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	3
1.2.	Predmetna područja politike	3
1.3.	Ciljevi.....	3
1.3.1.	Opći ciljevi.....	3
1.3.2.	Specifični ciljevi.....	3
1.3.3.	Očekivani rezultati i učinak	3
1.3.4.	Pokazatelji uspješnosti	3
1.4.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	4
1.5.	Obrazloženje prijedloga/inicijative	4
1.5.1.	Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative.....	4
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.....	4
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	4
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	5
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	5
1.6.	Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka	6
1.7.	Planirani načini izvršenja proračuna	6
2.	MJERE UPRAVLJANJA	8
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	8
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	8
2.2.1.	Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	8
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje	8

2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	8
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	9
3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	10
3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	10
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva.....	12
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje.....	12
3.2.1.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna.....	12
3.2.1.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda.....	17
3.2.2.	Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje.....	22
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	24
3.2.3.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	24
3.2.3.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda.....	24
3.2.3.3.	Ukupna odobrena sredstva	24
3.2.4.	Procijenjene potrebe za ljudskim resursima.....	25
3.2.4.1.	Financirano iz izglasanog proračuna.....	25
3.2.4.2.	Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda	26
3.2.4.3.	Ukupne potrebe za ljudskim resursima	26
3.2.5.	Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom	28
3.2.6.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	28
3.2.7.	Doprinos trećih strana	28
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode.....	29
4.	DIGITALNI ASPEKTI.....	29
4.1.	Zahtjevi relevantni za digitalizaciju	30
4.2.	Podaci.....	30
4.3.	Digitalna rješenja	31
4.4.	Procjena interoperabilnosti.....	31
4.5.	Mjere za potporu digitalnoj provedbi.....	32

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Okvirni program za istraživanja i inovacije (Obzor Europa)

1.2. Predmetna područja politike

Istraživanja i inovacije

1.3. Ciljevi

1.3.1. Opći ciljevi

U skladu s općim i specifičnim ciljevima Europskog fonda za konkurentnost Obzor Europa jača konkurentnost i znanstvenu i tehnološku bazu EU-a te na temelju izvrsnih istraživanja i inovacija daje rješenja za globalna pitanja.

1.3.2. Specifični ciljevi

Specifični su ciljevi Programa:

- stvarati visokokvalitetno znanje, vještine i privlačne karijere za istraživače i podupirati stvaranje Europskog istraživačkog prostora (EIP),
- jačati suradnička istraživanja, razmjenu znanja i valorizaciju na razini EU-a i na međunarodnoj razini,
- uskladiti prioritete EU-a, nacionalne i regionalne prioritete kako bi se stvorio paneuropski ekosustav istraživanja i inovacija,
- smanjiti nacionalne i regionalne razlike u istraživačkim i inovacijskim kapacitetima, vještinama i talentima kako bi se ojačali inovacijski ekosustavi,
- poboljšati položaj Unije u području inovacija, posebno kad je riječ o strateškim tehnologijama i disruptivnim inovacijama, ojačati uvođenje i valorizaciju inovativnih rješenja radi poticanja konkurentnosti i odgovarati na najvažnija društvena pitanja,
- smanjiti rizik i mobilizirati više privatnog financiranja istraživanja i inovacija, posebno za potporu dubokim tehnologijama i rastu inovativnih *start-up* poduzeća i MSP-ova,
- pridonijeti povećanju javnih i privatnih ulaganja u istraživanja i inovacije u državama članicama, a time i postizanju cilja ulaganja najmanje 3 % bruto domaćeg proizvoda („BDP”) Unije u istraživanja i razvoj.

1.3.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

- promicati temeljne vrijednosti znanstvene slobode i otvorenosti,
- proširiti izvrsnu europsku bazu znanja ostvarivanjem veće dodane vrijednosti EU-a,
- privući najbolje istraživače iz cijele Europe i šire u skladu s pristupom iz inicijative „Odaberi Europu”,
- mobilizirati javna i privatna ulaganja u cijelom lancu istraživanja i inovacija, od temeljnih istraživanja do uvođenja,
- doprinijeti nadoknađivanju manjih ulaganja u inovacije tako što će se podupirati inovacije u cijeloj Europi i bolje povezati i uskladiti EU-ove programe financiranja s ulaganjima iz država članica,
- iskoristiti potencijal proračuna EU-a za eliminiranje rizika,
- usmjeriti ulaganja u strateške prioritete EU-a, uključujući dekarbonizaciju, digitalizaciju, sigurnost, otpornost i socijalnu koheziju,
- olakšati pristup financiranju sredstvima EU-a primjenom bržih, pojednostavnjenih, usklađenih i korisnicima prilagođenih postupaka kako bi se ta sredstva šire koristila i brže ostvarivali rezultati.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Ova će se inicijativa pratiti na temelju okvira uspješnosti za proračun za razdoblje nakon 2027., koji je obuhvaćen zasebnim prijedlogom. Okvirom uspješnosti predviđa se izvješće o provedbi tijekom faze provedbe programa, kao i retrospektivna evaluacija koju treba provesti u skladu s člankom 34. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Evaluacija se provodi u skladu sa Smjernicama Komisije za bolju regulativu i temeljit će se na pokazateljima relevantnima za ciljeve programa. Oni uključuju SMART (specifične, mjerljive, ostvarive, relevantne i vremenski ograničene) pokazatelje ostvarenja, ishoda i učinka kako bi se zabilježio napredak u postizanju posebnih i općih ciljeva Fonda u skladu sa smjerovima učinka u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.

Pokazatelji učinka prate se dugoročno, okvirno počevši od pete godine nakon početka programa. Ti pokazatelji obuhvaćaju, ali nisu ograničeni na: 1. udio publikacija među najčešće citiranim na globalnoj razini; 2. učinak na poboljšanje radnih uvjeta istraživača, uključujući plaće; 3. učinak sudjelovanja na rast prometa u financiranim privatnim poduzećima; 4. učinak sudjelovanja na rast zaposlenosti u financiranim privatnim poduzećima; 5. procijenjeni neto učinak financiranja sredstvima EU-a na rast BDP-a u EU-u; 6. procijenjeni neto učinak financiranja sredstvima EU-a (za istraživanja i inovacije) na ukupnu zaposlenost u EU-u; 7. procijenjeni doprinos ciljnoj vrijednosti od 3 % rashoda EU-a za istraživanja i razvoj.

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

■ novo djelovanje

- novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja¹⁸
- produljenje postojećeg djelovanja
- spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.5. **Obrazloženje prijedloga/inicijative**

1.5.1. *Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative*

EU se nalazi na velikoj prekretnici. Klimatske promjene, disruptivne tehnologije, geopolitičke promjene i demografski trendovi iz stuboka mijenjaju naše društvo i gospodarstvo. Kako bi ostala konkurentna, otporna, sigurna i ujedinjena, Europa se mora posvetiti istraživanjima i inovacijama. Održivu, sigurnu i konkurentnu Europu uspjeh ćemo izgraditi samo budemo li ulagali u znanost, podupirali svoje građane i poduzetnike i suradivale.

To je naglašeno i u Draghijevu izvješću o budućnosti europske konkurentnosti, u kojem su inovacije istaknute kao temelj za ponovno pokretanje rasta produktivnosti. Da EU treba pojačati inovacije radi konkurentnosti, održivosti i sigurnosti istaknuto je i u Lettinu izvješću o budućnosti jedinstvenog tržišta i Heitorovu izvješću o budućnosti EU-ove politike istraživanja i inovacija.

Europa treba nadoknaditi manjak ulaganja u inovacije i ukloniti prepreke koje usporavaju inovacije, počevši od onih u dovođenju inovacija do tržišta. Za uklanjanje nedostataka u europskom ekosustavu istraživanja i inovacija i općenito veću inovativnost na razini država članica i cijelog EU-a važna je i potpora javnog sektora.

Zato se u ovom prijedlogu predstavlja pojednostavnjen okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa s novim fokusom, a to je jačanje znanstvene i tehnološke baze EU-a, poticanje protoka i prihvaćanja znanja, tehnologija i inovacija te ostvarivanje maksimalne dodane vrijednosti iz EU-ovih instrumenata financiranja kako bi se u državama članicama potaknula dodatna javna i privatna ulaganja.

- Prema preporukama iz Draghijeva izvješća Obzor Europa imat će sljedeće ciljeve:
- kanalizirati sredstva u strateške prioritete,
- iskoristiti potencijal javno-privatnih partnerstava zahvaljujući jednostavnijem primjenjivom okviru,
- povećati potporu za revolucionarne inovacije,
- korisnicima pojednostavniti pristup programu.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja*

¹⁸ U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe.

proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Konkretno su koristi ulaganja EU-a u područje istraživanja i inovacija sljedeće:

- poticanje gospodarskog rasta i konkurentnosti EU-a (npr. procjenjuje se da će se na temelju svakog eura sredstava EU-a u okviru programa Obzor Europa do 2045. ostvariti povećanje BDP-a od 11 eura¹⁹),
- stvaranje transnacionalnih i međusektorskih mreža i novih tržišta s pozitivnim prelijevanjem znanja, diseminacijom i prijenosom tehnologije u cijeloj Uniji kako bi se ubrzalo i poboljšalo uvođenje novih proizvoda i usluga (npr. europska partnerstva stvaraju i potiču mreže u ključnim područjima među nacionalnim, regionalnim i EU-ovim institucijama te između industrije i akademske zajednice, čega je primjer sektor vodika²⁰),
- udruživanje javnih i privatnih resursa, uključujući kapital, talente i infrastrukturu, kako bi se postigla kritična masa (razmjer i složenost) radi financiranja ambicioznijih i inovativnijih projekata – među ostalim i podjelom rizika – koji su neophodni za preuzimanje vodstva na novim i rastućim tržištima i suočavanje s globalnim problemima (npr. samo se djelovanjem na razini EU-a može pronaći reprezentativna populacija pacijenata oboljelih od rijetkih bolesti i riješiti manjak standardizacije i podataka)²¹,
- jačanje znanstvene izvrsnosti na temelju tržišnog natjecanja i suradnje na razini EU-a, postizanje učinaka koji znatno nadilaze ono što bi se moglo postići na nacionalnoj ili regionalnoj razini, povećanje učinkovitosti i smanjenje rizika od preklapanja istraživačkog rada unutar EU-a (npr. stručno recenzirane publikacije koje financira EU citiraju se više nego dvostruko češće od svjetskog prosjeka²²),
- jačanje potpore i poticanje privatnih ulaganja za proboj i rast revolucionarnih inovacija kakve stvaraju nova tržišta (npr. Fond EIC-a privukao je više od 2,6 milijardi EUR dodatnih ulaganja u poduzeća koja podupire EIC, pri čemu je svaki euro vlasničkog kapitala koji je uložio EU privukao više od tri eura)²³, te poticanje gospodarskog napretka i konkurentnosti europskih poduzeća (npr. poduzeća koja primaju bespovratna sredstva EU-a rastu brže od usporedivih poduzeća koja se ne financiraju sredstvima EU-a: podaci pokazuju povećanje zaposlenosti od 20 % i povećanje ukupne imovine i prihoda od oko 30 %²⁴),
- pružanje solidne baze znanja za donošenje politika (npr. rad UN-ovog Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) uvelike se oslanjao na istraživanja financirana sredstvima EU-a²⁵),
- povećanje privlačnosti EU-a kao mjesta za obrazovanje, istraživanja, inovacije i poslovanje (npr. financijskim sredstvima EU-a olakšava se mobilnost istraživača

¹⁹ COM(2025) 189 final, 2025., međuevaluacija programa Obzor Europa.

²⁰ Idem.

²¹ Idem.

²² COM(2024) 49 final, 2024., *ex post* evaluacija programa Obzor 2020.

²³ COM(2025) 189 final, 2025., međuevaluacija programa Obzor Europa.

²⁴ COM(2024) 49 final, 2024., *ex post* evaluacija programa Obzor 2020.

²⁵ Idem.

i za vrhunske istraživače iz cijelog svijeta koji se žele preseliti u EU stvaraju atraktivnije mogućnosti za razvoj karijere)²⁶,

- pozitivan strukturirajući učinak na nacionalne ekosustave istraživanja i inovacija te na provedbu nacionalnih reformi u području istraživanja i inovacija (npr. Europsko istraživačko vijeće postalo je globalni uzor izvrsnosti, koji potiče nacionalne i institucionalne promjene kako bi se privukli i podupirali korisnici bespovratnih sredstava) i lakše utvrđivanje jedinstvenih standarda i propisa u državama članicama, što je ključno za područja kao što su zdravstvena skrb, zaštita okoliša i digitalne tehnologije i što doprinosi diseminaciji rezultata istraživanja i inovacija (kao primjer se može navesti nekoliko europskih partnerstava²⁷).

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Okvirni programi EU-a ostvaruju značajne i dugotrajne učinke, što kontinuirano pokazuju evaluacije koje se redovito provode otkako je EU 1984. počeo ulagati u istraživanja i inovacije. Iako su europski programi istraživanja i inovacija uspješni, iz prošlosti, povratnih informacija primljenih od dionika i iz analitičkih studija treba izvući važne pouke. Pitanja istraživanja, inovacija i obrazovanja trebala bi se rješavati na koordiniraniji način i u skladu s drugim politikama, a rezultati istraživanja trebali bi se bolje diseminirati i valorizirati tako da se pretvaraju u nove proizvode, procese i usluge. Potrebno je dodatno ojačati praćenje i evaluaciju, među ostalim kako bi se svi dijelovi programa integrirali u središnji sustav praćenja. Za završnu evaluaciju treba više istaknuti srednjoročne i dugoročne pokazatelje rezultata i učinaka, kao i dugoročne učinke prethodnih okvirnih programa.

U Komunikaciji o međuevaluaciji Obzora Europa utvrđeno je nekoliko područja za poboljšanje. Rezultati međuevaluacije programa Obzor Europa temeljili su se na opsežnim povratnim informacijama koje su dostavili dionici i strateškim preporukama Komisijine stručne skupine za međuevaluaciju.

Ukratko, prema tim rezultatima trebalo bi:

- podupirati revolucionarne inovacije,
- nastaviti s pojednostavnjenjem i isprobati sve novosti u okviru političkih eksperimenata,
- nastaviti međunarodnu suradnju i posebno je usmjeriti na određene zemlje (svjetske sile),
- povećati učinak poluge partnerstava,
- povećati sinergije s drugim programima financiranja i politikama EU-a za uvođenje i diseminaciju inovacija,
- pojednostavniti složene mehanizme upravljanja i povećati fleksibilnosti radi odgovaranja na hitne situacije,

²⁶ COM(2025) 189 final, 2025., međuevaluacija programa Obzor Europa.

²⁷ Idem.

(g) nastaviti podupirati znanstvenice i stručnjakinje u području istraživanja i inovacija,

(h) racionalizirati okvir za financiranje kako se različiti dijelovi programa ne bi preklapali.
1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Interakcija s Fondom za konkurentnost može potaknuti dodatna javna i privatna ulaganja u istraživanja i inovacije; pridonijeti daljnjem jačanju europskog okruženja za istraživanja i inovacije te ubrzati komercijalizaciju inovacija i njihovo širenje. Programi koji se provode na razini Unije isto tako mogu podupirati donošenje politika i njihovih ciljeva.

Istraživanja i inovacije zbog svoje dugoročne prirode i pristupa odozdo prema gore iziskuju neovisan, integriran i predvidljiv zasebni program koji će osigurati povoljne uvjete za nove ideje i njihovu komercijalizaciju. Kako bi se poticala disruptivna rješenja, nužno je očuvati neovisnost istraživanja i inovacija te osigurati kontinuitet financiranja. Stoga program Obzor Europa, iako je usko povezan s Europskim fondom za konkurentnost, zadržava svoju neovisnu pravnu osnovu propisanu člankom 182. UFEU-a te svoj brend i međunarodni ugled i nastavlja služiti kao dokazano pouzdan okvir za izvrsnost, suradnju i ostvarivanje učinka.

Pravnim aktom stvaraju se prava i obveze za korisnike koji su u cijelosti obvezujući i izravno se primjenjuju u svim državama članicama Unije. *1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

[TBD]

[...]

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

Ograničeno trajanje

- na snazi od 1. 1. 2028. do 1. 1. 2034.
- financijski učinak od 2028. do 2034. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od 2028. do 2040. za odobrena sredstva za plaćanje

Neograničeno trajanje

- početna provedba od GGGG. do GGGG.
- redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna²⁸

Izravno upravljanje Komisije

- preko njezinih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- preko izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjerenjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one imenovale
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- Europskoj investicijskoj banci i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koji su navedeni u relevantnom temeljnom aktu

²⁸

Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

- tijelima osnovanima u državi članici koja su uređena privatnim pravom države članice ili pravom Unije i ispunjavaju uvjete da im se u skladu sa sektorskim pravilima povjeri izvršavanje sredstava Unije ili proračunskih jamstava, ako su ta tijela pod nadzorom tijela javnog prava ili tijela uređenih privatnim pravom koja pružaju javne usluge i ta su im nadzorna tijela dala odgovarajuća financijska jamstva u obliku solidarne odgovornosti ili jednakovrijedna financijska jamstva, koja za svako djelovanje mogu biti ograničena na najviši iznos potpore Unije.

Napomene

[...]

[...]

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Pravila o praćenju i izvješćivanju za ovaj program bit će u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Uredbi xxx [Uredba o okviru uspješnosti].

Napredak programa u postizanju njegovih ciljeva mjerit će se u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju za više smjerova učinka. Prema potrebi primjenjivat će se zajednički pokazatelji iz Uredbe o okviru uspješnosti VFO-a, posebno oni pokazatelji koji su mjereni i u prethodnim okvirnim programima. Pravila izvješćivanja za sudionike osmišljena su imajući na umu te pokazatelje, ali i sa svjesnom namjerom ograničavanja administrativnog opterećenja za sudionike. Kad god je to moguće, podaci će se prikupljati iz otvorenih izvora. Svi podaci o postupcima upravljanja (zahtjevi, stope uspjeha, vrijeme do dodjele bespovratnih sredstava, vrsta korisnika itd.) prikupljat će se i pohranjivati te biti dostupni u stvarnom vremenu putem namjenske pohrane podataka. Danas taj referentni sustav (CORDA) dobro funkcionira te je dostupan državama članicama i drugim zainteresiranim tijelima. Izradit će se izvješće s informacijama o postupcima upravljanja (od prve godine) i, s vremenom, informacijama o ostvarenjima i rezultatima. Evaluacije programa i izvješća o provedbi planiraju se i objavljuju u skladu sa zajedničkim odredbama. Učinci programa – na temelju dugoročnijih pokazatelja – procjenjivat će se samo u evaluacijama. Osim toga, izravne aktivnosti JRC-a procjenjuju se interno u okviru godišnje interne evaluacije te na vanjskoj razini u okviru istorazinske ocjene koju provode vrhunski stručnjaci odabrani uz savjetovanje s Vijećem guvernera JRC-a.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Okvirni program za istraživanja i inovacije provodit će se putem izravnog i neizravnog upravljanja. Kad je riječ o provedbi u širim crtama, nema značajnih promjena u odnosu na program Obzor Europa. Mjere pojednostavnjenja uvedene u okviru programa Obzor Europa dodatno će se proširiti. Financiranje projekata u obliku paušalnog iznosa postat će standardni model. Za preostale iznimne slučajeve financiranja na temelju stvarnih troškova troškovi osoblja utvrđivat će se na temelju sustava jediničnih troškova. Te dvije mjere pomoći će da se osjetljivost na financijske pogreške svede na najmanju moguću mjeru.

Opće maksimalno vrijeme do dodjele bespovratnih sredstava skratit će se s osam na sedam mjeseci. Zajednički centar za provedbu nastavlja pružati troškovno učinkovite usluge svim službama Komisije odgovornima za provedbu okvirnih programa. Validacija pravnih subjekata i upravljanje stručnjacima za evaluaciju ostaje centralizirana u Izvršnoj agenciji za istraživanje, čime se ostvaruje ekonomija razmjera i osigurava učinkovita organizacija evaluacija. Ta strategija kontrole temelji se na:

–postupcima odabira najboljih projekata i njihova pretvaranja u pravne instrumente,

–upravljanju projektima i ugovorima tijekom cijelog trajanja svakog projekta, –*ex ante* provjerama na 100 % zahtjeva,

–potvrdama o financijskim izvještajima iznad određenog praga te certifikaciji metodologija za izračun jediničnih troškova ili *ex ante* procjeni o velikoj istraživačkoj infrastrukturi na dobrovoljnoj osnovi,

–*ex post* revizijama (reprezentativnima i utemeljenima na riziku) na uzorku isplaćenih zahtjeva za bespovratna sredstva u okviru stvarnih troškova,

–redovitim preispitivanjima tehničke provedbe i rezultata za sva dodijeljena bespovratna sredstva,

–*ex post* tehničkim preispitivanjima na uzorku bespovratnih sredstava.

Kad to bude primjereno i troškovno učinkovito te kad bude moguće ostvariti velik učinak poluge, Komisija će se za provedbu proračuna u okviru neizravnog upravljanja služiti sljedećim tijelima: –institucionaliziranim europskim partnerstvima (članak 185. ili članak 187. UFEU-a). Ta se tijela redovito evaluiraju kako bi se osigurala njihova relevantnost za postizanje ciljeva Programa. Razvijene su ili će biti razvijene strategije kontrole za nadzor tijela koja djeluju u okviru neizravnog upravljanja. Komisija će se u okviru izravnog upravljanja i dalje u velikoj mjeri oslanjati na izvršne agencije, uspostavljene u skladu Uredbom Vijeća (EZ) br. 58/2003. Delegiranje aktivnosti izvršnim agencijama podložno je obveznoj neovisnoj *ex ante* analizi troškova i koristi, a izvršne agencije redovito evaluiraju vanjski stručnjaci. U prethodno navedenoj analizi troškova i koristi uzet će se u obzir i troškovi kontrole i nadzora. Privremene evaluacije koje su provedene 2012. i 2015. potvrđuju visoku učinkovitost i dodanu vrijednost izvršnih agencija u provedbi programa.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje

Osnovni model financiranja u programu Obzor Europa za naknadu za stvarno nastale prihvatljive troškove postupno je zamijenjen jednokratnom dodjelom sredstava za projekte, s ciljem od 50 % proračuna za posljednju godinu programa Obzor Europa. To je u skladu s izjavama Europskog revizorskog suda, npr. u godišnjem izvješću za 2016., da „glavni rizik za pravilnost transakcija čine slučajevi u kojima korisnici prijave neprihvatljive troškove koji se ne otkriju i ne isprave prije [naknade]”, zbog čega se preporučuje šira upotreba pojednostavnjenog financiranja. Za bespovratna sredstva procijenjena reprezentativna stopa pogreške za Obzor 2020. bila je –3,86 %, s „preostalom” stopom pogreške od –1,92 % nakon uzimanja u obzir svih povrata i ispravaka koji jesu ili će biti provedeni. Međutim, stope pogrešaka bile su niže u onim dijelovima programa gdje je bilo moguće šire koristiti pojednostavnjeno financiranje troškova i/ili gdje je bila uključena mala i stabilna skupina korisnika. To je uključivalo bespovratna sredstva Europskog istraživačkog vijeća i aktivnosti Marie Skłodowska Curie.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Uža procjena troškova kontrolnog sustava (evaluacija, odabir, upravljanje projektima; *ex ante* i *ex post* kontrola) nalazi se u rasponu 2–4 % za sve službe Komisije nadležne za provedbu prethodnih okvirnih programa za 2024. (uključujući i troškove za upravljanje programom Obzor 2020. i programom Obzor Europa). To se smatra razumnim troškom s obzirom na rad potreban za postizanje ciljeva i na broj transakcija. Očekivani rizik od pogrešaka pri plaćanju kod bespovratnih sredstava s modelom financiranja koji se temelji na naknadi neprihvatljivih troškova iznosi 2,5–3,5 %. Rizik od pogreške u trenutku zaključenja (nakon učinka kontrola i ispravaka) iznosi oko 2 % (ali ne nužno ispod) za program Obzor 2020. i manje od 2 % za program Obzor Europa. Očekivani je rizik od pogrešaka kod bespovratnih sredstava s modelom financiranja koji se temelji na financiranju jednokratnim iznosima gotovo 0 % (pri plaćanju i zaključivanju). Ukupne očekivane stope pogrešaka ovisit će o ravnoteži između dviju metoda financiranja (naknade prihvatljivih troškova i jednokratnih iznosa). Komisija namjerava model financiranja jednokratnim iznosima primjenjivati prema potrebi i dosegnuti 50 % proračuna za pozive do 2027. Međutim, glavni pokretač za donošenje modela financiranja jednokratnim iznosima neće biti smanjenje stope pogrešaka, nego postizanje svih ciljeva programa.

Pritom se pretpostavlja da se mjere pojednostavnjenja neće znatno promijeniti u postupku odlučivanja. Napomena: ovaj se odjeljak odnosi samo na postupak upravljanja bespovratnim sredstvima (uz različite načine upravljanja), a za administrativne rashode i rashode poslovanja provedene postupcima javne nabave rizik od pogreške pri plaćanju trebao bi biti manji od 2 %.

2.3. **Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti**

Službe nadležne za izvršenje proračuna za istraživanja i inovacije odlučne su u borbi protiv prijevara u svim fazama postupka upravljanja bespovratnim sredstvima. Osmislile su i provode zajedničke i sektorske strategije za borbu protiv prijevara, uključujući pojačano korištenje obavještajnih podataka, posebno uz pomoć naprednih informatičkih alata, osposobljavanje i edukacije za osoblje i informativne prezentacije za korisnike bespovratnih sredstava i nacionalne kontaktne točke. Taj će se rad nastaviti, a aktivnosti za borbu protiv prijevara i procjenu rizika dodatno će se poboljšati zahvaljujući korporativnom alatu za procjenu rizika ARACHNE, koji trenutačno razvijaju središnje službe. Općenito, predložene mjere trebale bi i dalje doprinositi borbi protiv prijevara. Posebnu važnost trebalo bi dati kontrolama koje se temelje na riziku, koje se provode od Obzora Europa i nastaviti će se u novom Programu, te pojačanoj znanstvenoj evaluaciji i kontroli. Zajednička strategija za borbu protiv prijevara u području istraživanja i inovacija službi Komisije, izvršnih agencija i zajedničkih poduzeća odgovornih za provedbu okvirnih programa za istraživanja i inovacije, koja obuhvaća bespovratna sredstva, ažurirana je kako bi se obuhvatili i rizici povezani s pojednostavnjenim financiranjem troškova te će se nastaviti ažurirati na temelju iskustva i zaključenih predmeta Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF). Trebalo bi naglasiti da su iznosi povezani s otkrivenim prijevarama stalno bili vrlo malen dio ukupnih rashoda za istraživanja i inovacije, ali

službe zadužene za izvršenje proračuna za istraživanja i inovacije i dalje predano rade na suzbijanju prijevara. Propisat će se da revizije, preispitivanja i istrage mogu provoditi službe Komisije, uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i Ured europskog javnog tužitelja (EPPO), na temelju standardnih odredbi koje se već primjenjuju u okviru programa Obzor Europa.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
2	[04 01 02] – Rashodi za potporu programu Obzor Europa	nedif.	DA	DA	DA	NE
2	[04 03 01] – Izvrsna znanost	Dif.	DA	DA	DA	NE
2	[04 03 02] – Konkurentnost i društvo	Dif.	DA	DA	DA	NE
2	[04 03 03] – Inovacije	Dif.	DA	DA	DA	NE
2	[04 03 04] – Europski istraživački prostor	Dif.	DA	DA	DA	NE

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

U milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	2
---	------	---

			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	2028. – 2034.
			Odobrena sredstva za poslovanje							
[04 03 01] – Izvršna znanost	Obveze	(1a)	4,093	6,343	6,616	6,773	6,701	6,812	6,741	44,079
	Plaćanja	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
[04 03 02] – Konkurentnost i društvo	Obveze	(1b)	7,042	10,918	11,387	11,659	11,537	11,729	11,604	75,876
	Plaćanja	(2b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
[04 03 03] – Inovacije	Obveze	(1a)	3,600	5,581	5,821	5,960	5,897	5,994	5,932	38,785
	Plaćanja	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
[04 03 04] – Europski istraživački prostor	Obveze	(1b)	1,508	2,341	2,441	2,499	2,472	2,513	2,488	16,262
	Plaćanja	(2b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
			Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ²⁹							
[04 01 02] – Rashodi za potporu programu Obzor Europa		(3)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	=1a+1b+3	16,243	25,183	26,265	26,891	26,607	27,048	26,765	175,002

²⁹ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijšašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

		Plaćanja	=2a+2b+ 3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 203 4.
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.		
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	
	Plaćanja	(5)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	
UKUPNA odobrena sredstva iz naslova 2. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	
	Plaćanja	=5+6	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	

			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.		
• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	
	Plaćanja	(5)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	
UKUPNA odobrena sredstva iz naslova 1. – 3. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	
	Plaćanja	=5+6	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000	

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi” [Potrebna odobrena sredstva trebaju se odrediti na temelju podataka o godišnjim prosječnim troškovima dostupnih na odgovarajućoj stranici BUDGpedije.]
--	---	--

Glavna uprava: <.....>		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPN O VFO 2028. – 20 34.
• Ljudski resursi		0	0	0	0	0	0	0	0
• Ostali administrativni rashodi		0	0	0	0	0	0	0	0
GLAVNA UPRAVA <....> UKUPNO	Odobrena sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0

Glavna uprava: <.....>		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPN O VFO 2028. – 20 34.
• Ljudski resursi		0	0	0	0	0	0	0	0
• Ostali administrativni rashodi		0	0	0	0	0	0	0	0
GLAVNA UPRAVA <....> UKUPNO	Odobrena sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 4. višegodišnjeg financijskog okvira	(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0	0	0	0	0	0	0	0
---	--	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

U milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 4.	Obveze	0	0	0	0	0	0	0	0
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	0	0	0	0	0	0	0	0

=====

U milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 4.	Obveze								
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja								
		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)							
	Plaćanja	(5)							
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe	(6)								

			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA <...> višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6								
	Plaćanja	=5+6								
			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)								
	Plaćanja	(5)								
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)								
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA <...> višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6								
	Plaćanja	=5+6								
			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	2028. – 2034.
• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)								
	Plaćanja	(5)								
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)								
UKUPNA odobrena sredstva iz naslova 1. – 6. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6								
	Plaćanja	=5+6								

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi” ³⁰
---	----------	---

U milijunima EUR (na tri decimale)

Glavna uprava: <.....>	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
• Ljudski resursi								
• Ostali administrativni rashodi								
GLAVNA UPRAVA <....> UKUPNO	Odobrena sredstva							

Glavna uprava: <.....>	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
• Ljudski resursi								
• Ostali administrativni rashodi								
GLAVNA UPRAVA <....> UKUPNO	Odobrena sredstva							

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)								
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

U milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 7.	Obveze								
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja								

³⁰

Potrebna odobrena sredstva trebaju se odrediti na temelju podataka o godišnjim prosječnim troškovima dostupnih na odgovarajućoj stranici BUDGpedije.

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navesti ciljeve i ostvarenja ↓			Godina 2028.		Godina 2029.		Godina 2030.		Godina 2031.		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)						UKUPNO		
	OSTVARENJA																		
	Vrsta ³¹	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ³² ...																			
– Ostvarenje																			
– Ostvarenje																			
– Ostvarenje																			
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																			
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																			
– Ostvarenje																			
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																			
UKUPNO																			

Pokazatelji ostvarenja i rezultata za potrebe praćenja napretka i postignuća ovog Programa odgovarat će zajedničkim pokazateljima iz Uredbe xxx [Uredba o okviru uspješnosti].

³¹ Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

³² Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2028. – 2034.
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
NASLOV 7.								
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
Međuzbroj za NASLOV 7.	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
Izvan NASLOVA 7.								
Ljudski resursi	625,906	653,293	682,926	714,991	749,687	787,229	827,851	5041,883
Ostali administrativni rashodi	421,944	506,573	602,561	711,464	835,052	975,331	1134,583	5187,508
Međuzbroj izvan NASLOVA 7.	1047,851	1159,866	1285,487	1426,455	1584,738	1762,560	1962,435	10 229,391
UKUPNO	1047,851	1159,866	1285,487	1426,455	1584,738	1762,560	1962,435	10 229,391

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)³³

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)³⁴							
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	0	0	0				0
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0				0
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje) ³⁵	1439	1557	1684	1823	1972	2134	2309

³³ Ispod tablice navedite koliko je EPRV-a od navedenog broja već raspoređeno za upravljanje djelovanjem i/ili se može preraspodijeliti unutar vaše glavne uprave i koje su vaše neto potrebe.

³⁴ Te brojke uključuju samo potrebno osoblje u glavnim upravama, a ne i ono koje će biti potrebno izvršnim agencijama, zajedničkim poduzećima i drugim decentraliziranim tijelima, kao ni dodatno osoblje plaćeno iz doprinosa budućih pridruženih zemalja.

³⁵ Polazna vrijednost je broj EPRV-ova 2027., koji se svake godine povećava proporcionalno razini proračuna za program Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034. za tu godinu, ograničeno na 75 % povećanja kako bi se uzela u obzir očekivana povećanja učinkovitosti.

01 01 01 11 (Izravno istraživanje) ³⁶	1261	1261	1261	1261	1261	1261	1261
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0				0
• Vanjsko osoblje (EPRV)							
20 02 01(UO, UNS iz „globalne omotnice”)	0	0	0				0
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0				0
Linija za administrativnu – u sjedištu	0	0	0				0
potporu – u delegacijama EU-a [XX 01 YY YY]	0	0	0				0
01 01 01 02 (UO, UNS – neizravno istraživanje) ³⁷	627	679	734	794	860	930	1006
01 01 01 12 (UO, UNS – izravno istraživanje) ³⁸	545	545	545	545	545	545	545
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.	0	0	0				0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.	0	0	0				0
UKUPNO	0	0	0				0

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se iz osoblja koje je već zaduženo za upravljanje aktivnošću te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnim glavnim upravama, uzimajući u obzir povećanu omotnicu programa, u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava i s obzirom na proračunska ograničenja. Ta razina osoblja ne uključuje niti prejudicira razinu osoblja potrebnog izvršnim agencijama ili provedbenim tijelima.

3.2.4.3. Ukupne potrebe za ljudskim resursima

UKUPNO IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA + VANJSKI NAMJENSKI PRIHODI	Godina						
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (Izravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)							
20 02 01(UO, UNS iz „globalne omotnice”)	0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0	0	0	0	0

³⁶ Polazna vrijednost je broj EPRV-ova 2027. i taj broj ostaje stabilan.

³⁷ Polazna vrijednost je broj EPRV-ova 2027., koji se svake godine povećava proporcionalno razini proračuna za program Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034. za tu godinu, ograničeno na 75 % povećanja kako bi se uzela u obzir očekivana povećanja učinkovitosti.

³⁸ Polazna vrijednost je broj EPRV-ova 2027. i taj broj ostaje stabilan.

Linija za administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	– u sjedištu	0	0	0	0	0	0	0
	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (UO, UNS – neizravno istraživanje)		0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (UO, UNS – izravno istraživanje)		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.		0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO		0	0	0	0	0	0	0

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Iznimno, ako je to potrebno za provedbu prijedloga/inicijative, odobrena sredstva iz naslova 7. treba navesti u za to predviđenoj liniji.

Odobrena sredstva iz naslova 1. – 6. trebaju se navesti kao „Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike”. Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu uporabu / kupnju / razvoj IT platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
NASLOV 7.								
Rashodi za IT (institucijski)	0	0	0	0	0	0	0	0
Međubroj za NASLOV 7.	0	0	0	0	0	0	0	0
Izvan NASLOVA 7.								
Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike	83,688	94,699	107,160	121,261	137,217	155,272	175,703	875,000
Međubroj izvan NASLOVA 7.	83,688	94,699	107,160	121,261	137,217	155,272	175,703	875,000
UKUPNO	83,688	94,699	107,160	121,261	137,217	155,272	175,703	875,000

Rashodi za IT u okviru politike trebali bi biti 0,5 % ukupnih rashoda programa.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Godina	Godina	Godina	Godina	
--	--------	--------	--------	--------	--

	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
NASLOV 7.					
Rashodi za IT (institucijski)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Meduzbroj za NASLOV 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izvan NASLOVA 7.					
Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Meduzbroj izvan NASLOVA 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO					
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)
- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u
- zahtijeva reviziju VFO-a

3.2.7. Doprinos trećih strana

Prijedlog/inicijativa:

- ne predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju
- predviđeno je sudjelovanje trećih strana u financiranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (na tri decimale)

	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	Ukupno
Tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva ³⁹	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

³⁹ Bilateralni sporazumi o pridruživanju još nisu utvrđeni. Doprinosi iz pridruženih zemalja dolaze na vrh iznosa navedenih u ovom zakonodavnom financijskom izvještaju.

- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (na tri decimale)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁴⁰			
		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2034.
Članak					

Proračunska linija prihoda:	Učinak prijedloga/inicijative						
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.
Stavka	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

01.02XX Odobrena sredstva koja proizlaze iz doprinosa trećih strana

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

Treće zemlje mogu doprinijeti programu putem sporazuma o pridruživanju. Uvjeti za određivanje razine financijskog doprinosa utvrdit će se u sporazumima o pridruživanju sa svakom pojedinačnom zemljom i njima se osigurava automatsko ispravljanje svih znatnih neravnoteža u odnosu na iznos koji subjekti s poslovnim nastanom u pridruženoj zemlji prime sudjelovanjem u Programu, uzimajući u obzir troškove upravljanja Programom.
--

⁴⁰ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), moraju se navesti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % za troškove prikupljanja.

4. **DIGITALNI ASPEKTI**

Obzor Europa koristi korporativne alate opisane u izvještaju o financijskim i digitalnim aspektima prijedloga o Europskom fondu za konkurentnost, na koji se upućuje za sve digitalne dimenzije.